

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVIII (42)

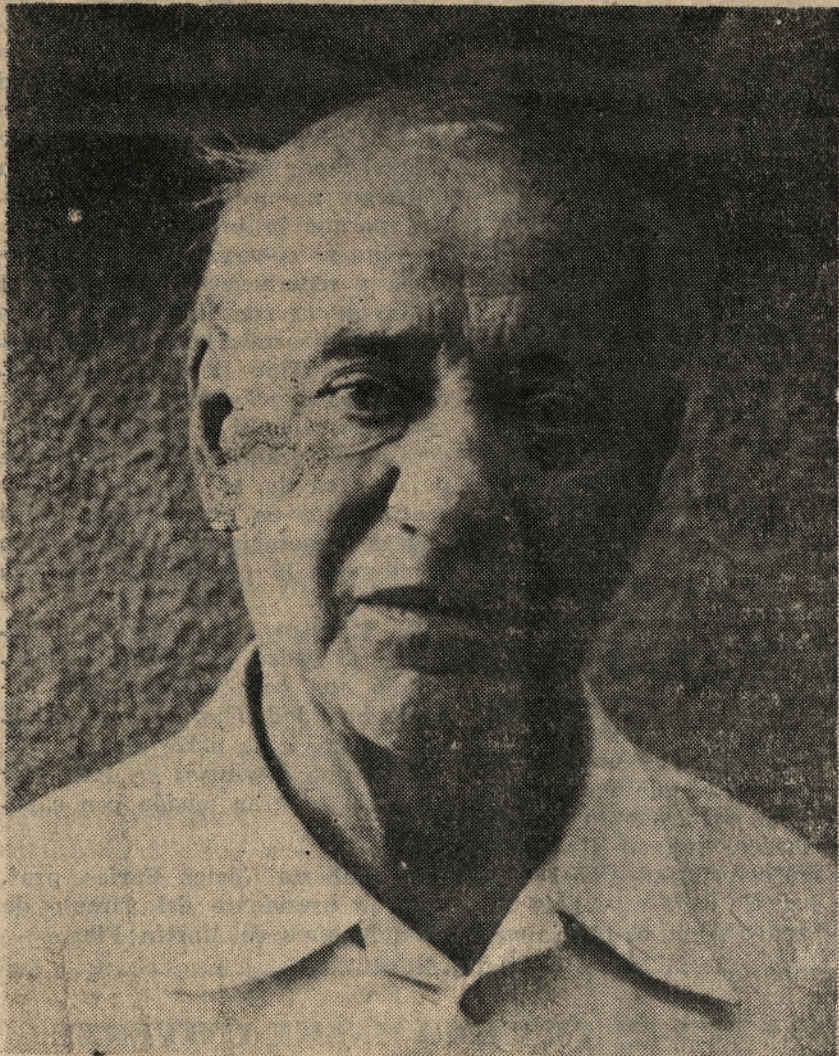
Štev. (No.) 4

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

26 de enero — 26. januarja 1989

Umrli je dr. Tine Debeljak

V popoldanskih urah petka, 20. januarja 1989 je na svojem domu v Haedo, predmestju argentinske prestolnice, umrl dr. Tine Debeljak. Kljub visoki starosti, ki jo je dočkal, je novica globoko presunila slovenske rojake v Argentini. Polagoma mu je usihala telesna moč, vendar je vsak še upal, da ga smrt še ne bo izbrala. Mirno in tiho je odšel od nas, zapustil pa bogato dediščino slovenskemu narodu.

Vest o smrti se je hitro raznesla med rojake. Dr. Debeljak je v veliki sprejemnici in svoji delovni sobi, polni knjig, sprejemal zadnjič obiske hvaležnih Slovencev in drugih, ki so ga prišli kropiti. Še isti večer so začeli prihajati v nepretrgani vrsti, ki se je nadaljevala tudi naslednji dan, saj je pogreb bil napovedan za v nedeljo dopoldan. Obdan tudi od svoje družine in še posebej tako ljubih mu vnukov, je odšel na zadnjo zemsko pot.

V nedeljo, 22. januarja je sprevod krenil najprej v Slomškov dom v Ramos Mejiji (katerega član je bil), kjer je bila nato maša. Poleg rednih udeležencev nedeljske maše so bili prisotni tudi drugi, ki so napolnili veliko dvorano. Mašo je daroval župnik Jože Škerbec, petje pa je vodil in spremljal na orgle Gabrijel Čamernik. Pri pridigi je ma-

šnik, med drugim, povedal tele misli:

„Ko smo se pred enim tednim zbrali tukaj k daritvi naše nedeljske sv. maše in imeli med seboj še živega in zdravega dr. Tineta Debeljaka, si nismo mogli misliti, da bi se že čez en teden zbrali k pogrebni maši zanj. Pa lahko kljub temu rečemo: „Bog je bil z njim dober“. Saj je v življenju moral marsikaj prestati, prenesti, napraviti, sedaj pa mu je Bog pomagal, da se je ognil kakemu mučnemu in dolgotrajnemu bolehanju in trpljenju. In ker je bil veren človek in ker je bil pripravljen tudi na srečanje s Kristusom, smo vsi — domači predvsem, pa tudi drugi, ki smo ga poznali, ljubili in mu dobro želeli, prepričani v dno duše, da ni bilo njegovo srečanje z Gospodom težko in da se nahaja na področju božjega usmiljenja.

Mislil, da tisti, ki smo ga poznali, da smo prepričani, da je izpolnil svojo človeško nalogo na tem svetu. Glejte, Bog mu je podelil veliko talentov, in mislim, da smo lahko prepričani, da je dobro kupčeval z njimi, kot pravi sveto pismo; jih ni sprejel le v svojo korist ali v korist svojemu najožjemu človeškemu krogu, ampak v blagor vse skupnosti. Ustanovil je družino, se poklicno usposobil, vzgojil dobro, krščansko družino in storil ogromno na kulturnem področju, za katerega ga je Bog obdaril in za katerega se je sam usposobil. Če človek nekoliko pozna njegova dela, ki jih je napravil v zdomstvu v težkih življenjskih okoliščinah, ko se je moral boriti za vsakdanji kruh zase in za svojo družino, kje je našel toliko časa in toliko moči, da je ustvaril toliko ravno na kulturnem področju. Mislim, da smo vsi nekako prepričani, da je ravno Tine Debeljak res predstav-

nik kulturnih delavcev v zdomstvu. Priznan in uveljavljen kulturni delavec že v Sloveniji, je tukaj reprezentativni. Škof Rožman in dr. Odar sta dostikrat omenjala, da je bilo značilno za globoko verne izobrazbe, da so bili osebno verni in pošten, posebno v družini, v svojem poklicnem delu pa se nekako niso znašli kot katoličani, ampak se prilagojevali šolam, okolju, ipd. Za dr. Tineta Debeljaka lahko rečemo, da se je ravno v svojem poklicnem delu izkazal kot veren človek, kot kristjan, katoličan. Ko je pisal o sodobnih vprašanjih, je vedno presojal s katoliškega vidika. Ne da bi s tem zanemarjal estetskega, umetniškega, znanstvenega, ampak je znal vse vskladiti v sebi in v svojem delu.

Ko se danes poslavljamo od njega, mislimo, da je izpolnil svoje življenjsko poslanstvo, da je osebnostno dosegel častljivo starost in napolnil svoje življenje z bogatim delom. Ne samo, ker je ustvaril zgledno družino, ampak ker je v kulturnem in tudi v javnem življenju storil toliko, da se lahko samo čudimo in da smo mu res osebno hvaležni, saj ni samo ponos svoje družine, ampak naše celotne slovenske skupnosti.

Lahko smo prepričani, da je bilo njegovo srečanje z Gospodom lahko, njegov obračun lahek in da mu je Gospod dejal: „Pridi, dobri in zvesti služabnik. V majhnem si bil zvest, čez veliko te bom postavil. Pojdi v veselje svojega Gospoda.“

Ob koncu maše je župnik Škerbec še zmolil molitve za rajne, nato pa so se zvrstili govori, ki pričajo o agilnosti pokojnika in njegovi vključitvi tako v kulturno življenje domovine kot v argentinski delček Slovenije v svetu.

Predsednik Rudolf Smersu za Slovenski narodni odbor

Mislil, da imamo vsi občutek, da se je s smrtjo našega dobrega dr. Tineta Debeljaka podrl glavni stebel v naši slovenski politični emigraciji. Ni nas zapustil samo naš vrhunski kulturni delavec, ampak tudi sicer javni delavec na mnogih področjih.

Opravil je v svojem življenju ogromno delo. Če bi hoteli našteti vsa njegova dela, bi samo naštevajoče napolnili celo knjigo. Slovenske narode je seznanjal s slovenskim kulturnim delom. O njegovem velikem kulturnem delu bodo še naši potomci tukaj in doma pisali.

Ob tej priložnosti pa bi se rad pokojniku zahvalil tudi za njegovo politično delo. Kot socialno čuteč izobraženec in goreč slovenski narodnjak je vse življenje delal v vrstah Slovenske ljudske stranke. Mnogo političnih izkušenj si je nabral pri svojem tastu ravnatelju Bogumilu Remcu in pri sodelovanju z uredniki Slovenca dr. Ivanom Ahčinom, dr. Mihom Krekom, Francem Kremžarjem in dr. Kuharjem.

Dne 3. maja 1945 je bil povabljen na zgodovinsko sejo slov. parlamenta na Taboru.

Ko je na begunski poti leta 1946 prišel v Rim, je pomagal dr. Kreku in napisal prvo begunsko tiskano knjigo „Koledarček slovenskih emigrantov“.

V Argentini je takoj stopil v uredništvo Svobodne Slovenije, kjer je sodeloval 40 let.

Sodeloval je tudi pri Zbornikih Svobodne Slovenije in pri Svobodnih pogledih.

Kljub zaposlenosti je naš dragi pokojni Tine rad sodeloval v političnih ustanovah. Je bil član načelstva SLS in odbornik Slovenskega narodnega odbora. In prav v imenu tega odbora bi rad dragemu Tinetu izrekel iskreno zahvalo. Veliko nam je pomagala njegova razgledanost, njegovi stiki z raznimi, zlasti slovenskimi osebnostmi po vsem svetu. Zlasti je imel mnogo prijateljev med Poljaki, ki so ga za njegovo delo tudi odlikovali.

Mi mu vsega tega izrednega dela ne bomo mogli poplačati. Poplačal pa ga bo pravični in dobri Bog, katerega vneti častilec je bil vse življenje.

Zbogom, dragi Tine.

Načelnik dr. Marko Kremžar za Slovensko ljudsko stranko

Dragi dr. Debeljak!

Za vse, ki smo vas cenili in imeli radi, je napočil trenutek slovesa. To je čas globoke ginjenosti, a ne brezmejne žalosti, kajti trdno zapam, da odhajate k Stvarniku, ki je Ljubezen sama.

Zapuščate kraje svojega dela in naporov, da vstopite v brezmejnost, kjer čaka plačilo pravičnega.

Za seboj puščate prostor, ki ga ne bo mogel napolniti noben posameznik, kajti Bog vas je obdaril z

izrednimi talenti, katere ste poglabljali in razvijali. Njemu v slavo ter svojemu narodu v čast in korist. Vendar za vami ne ostaja praznina. Prevelika je dediščina, ki jo poklanjate slovenskemu narodu. Nabirala se je v teku desetletij in narasla v neprecenljiv zaklad, ki je sad vašega neprestanega iskanja lepote, poglabljanja resnice in utrjevanja dobrote v vas in okrog vas.

Vaša „dobrohotna služba lepoti“

(Nad. na 2. strani)

Življenjska pot

Težko je pisati kolikor toliko popoln pregled o delu pokojnega dr. Tineta Debeljaka. Bil je pravi polihistor, krog njegovega zanimanja ter dela je obsegal široko paleto kulturnega delovanja. Niti sam ni imel pregleda čez vse svoje delo, pesmi, kritike, poročila, članke. Niti ni imel pri sebi vseh knjig, ki jih je napisal, ali prevedel. Nujno je, da se zbere vsa obširna bibliografija njegovega dela, in seveda tudi objavi.

Dotedaj pa lahko samo povrhu pogledamo na polja, kjer je deloval, in omenimo samo najbolj značilna in večja dela.

Najboljši njegov življenjepis in popis dela je izšel v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1968; tu ga dopolnjujemo za zadnja leta.

ZIVLJENJE

Rodil se je 27. aprila 1903 v Škofiji Loki v znani loški Jamnikovi družini. Gimnazijo je končal v Škofjih zavodih v Št. Vidu, slavistiko pa l. 1927 na Ljubljanski univerzi, kjer je tudi doktoriral.

Študiral je še v Pragi in Varšavi. Nekaj let je služboval kot profesor v Črni gori, nato pa je postal kulturni urednik dnevnika Slovenec, kjer je ostal do konca vojske. Po vojski in revoluciji je šel v emigracijo preko Avstrije; živel je v Rimu in tam pomagal dr. M. Kreku in pisal v časopise. Leta 1948 je prišel v Argentino, kjer je pač prijel za prvo delo — čistilec steklenic. Kmalu je dobil redno službo v notranjosti države v pisarni cementne tovarne, ko pa se mu je pridružila družina iz Slovenije leta 1954, je bil prestavljen v centralo v Buenos Aires, kjer je delal do upokojitve.

Poročen je bil z Vero roj. Remec, imel je sina in dve hčerki in pa 18 vnukov, s katerimi se je na starost zelo dobro razumel.

Seveda je bilo to le delo za življenje. Njegovo glavno zanimanje pa je v Argentini ležalo na prostovoljnem neplačanem večernem kulturnem delu med Slovenci. Tu je njegovo glavna srčika njegovega dela.

PESNIK IN PISATELJ

Pesnik je začel že kot študent, tiskani je bil v Domu in svetu. Po o-

znaki je bil „katoliški ekspresionist“ kot prijatelji Vodnika, Kocbek, itd. Nato je utihnil; šele v emigraciji se je visoko dvignil. Glavna dela so „Črna maša za pobite Slovence“, epska pesnitev o vojski, revoluciji, tragični smrti domobrancev; „Poljub“, lirika z izredno tematiko — ljubezen do žene; in „Marija“, zbirka za Marijino leto.

Kot pisatelj je napisal vrsto novel o Črnem Kamnitniku — Loma Negri, o življenju skupine Slovencev sredi pampe. Vse te zbirke so kritiki — kolikor smejo doma — ugodno ocenili.

PREVAJALEC

Pravzaprav je temu polju posvetil največ sil in je tudi najbolj znan in cenjen. Glavna ljubezen ga je peljala v slovanske literature, predvsem poljske. Janko Moder je naštel (nepopolno) nad 80 prevodov, predvsem v verzih. Prevajal je Puškina, Mickiewicza, Macha in Erbeno, Ševčenka, Madacha in Janeza Pavla II. Prevedel je Dantejev Pekel, del Cida, in Camoensa, tu v Argentini pa je prevedel daljšo pesnitev Martin Fierro, ki je odlično odjeknila v argentinskih krogih. V zadnjih letih je izdal še poljske vojaške pesmi pod naslovom Žalost zmagovalca.

V prozi pa je prevedel Križarske vojske, Hraš, Hugo Wasta, in vrsto manjših novel.

LITERARNI KRITIK

Že med študijem je pošiljal s Poljske in Češke kritike tam izišlih del, kar je nadaljeval iz Črne gore. Pozneje je v Slovenec ocenil vsako knjigo, pa tudi v našem listu je ocenil nad 400 knjig pod zaglavjem Med knjigami in revijami. To delo je še docela nepregledano.

UREDNIK IZDAJ

Že doma je uredil in komentiral Balantiča, Faturjevo, Levstika, zunaj pa še Preglja, Majena, Hribovka, Jakopiča, Mauserja, itd.

Posebej omenjamo kritične preglede, raznih književnikov, kot npr., prvi analizo Preglja, Majena, Balantiča, Hribovška, Faturjeve, Jako-

piča, Javornika, Mauserja, itd. In pa seveda kritične uvode v razne knjige.

UREDNIK

Doma je bil najprej eno leto — 1930 — sourednik Doma in sveta, ki ga je nato po Kocbekovi krizi spet prevzel in urejeval do konca l. 1943. Pri tem se je zelo zameril OF, ker ni ubogal njenega „kulturnega molka“. Pozneje je bil tudi sourednik Meddobja, Glasa SKA, Svobodne Slovenije, Gora, itd.

MENTOR

Tudi to je verjetno med njegovimi najzaslužnejšimi deli. Odkril in prvi je tiskal Balantiča, okoli njega se je pri Dom in svetu ustvarila cela vrsta mlajših pisateljev — Kociper, Krivec, Simčič, Janežič, Beličič, Šali, Dular, i.dr., ki so pozneje po vojni emigrirali in pisali v Meddobie.

Sam dr. Debeljak je pravil, da ima za svoje največje delo odkritje in oceno Balantiča in Hribovška.

ČLANKI V TUJIH JEZIKIH

Še v Sloveniji je pisal o slovenski kulturi v razne slovanske časopise in revije, pa tudi v Argentini je pisal v Hrvaško revijo ter za Mickiewiczov zbornik, ter še kam.

PROSVETNO DELO

To je predvsem razvil v Argentini, ker se je zavedal, kakšne važnosti je ohraniti slovensko skupnost in jezik, zato je z veseljem pomagal vsakemu, ki ga je prosil za kak sestavek, prizorček, predavanje, prigodnico. Slovenci so to z veseljem sprejeli in mu bili hvaležni.

PROFESORSKO DELO

Doma je bil nekaj let profesor, pripravljal se je za profesuro na univerzi, kar je preprečila vojska. A v Argentini so ga Ukrajinci povabili za rednega profesorja primerjalnih slovanskih književnosti. Pri tem mu je uspelo, da je na Ukrajinski univerzi organiziral posebni slovenski oddelek, kjer je vzgojil vrsto slovenskih diplomantov, dokler mu ni dela preprečila bolezen.

(Nad. na 5. strani)

dr. Tine Debeljak

(Nad s 1. str.)

in resnici, ki ste jo opravljali med svojim ljudstvom, prehaja po božji dobroti zdaj v večno uživanje Lepote in nenehno spoznavanje neizčrpne Resnice.

Vse javno življenje pokojnega dr. Tineta Debeljaka je potekalo v zvesti službi lepoti in resnici, ki ju je z bogastvom svojih talentov posredoval predvsem lastnemu narodu pa tudi drugim kulturam.

Sredi razklanega in zmedenega dvajsetega stoletja je bil pokončen duh: svetilnik v viharju. Neomajno oprt na vero v Kristusa in na zvestobo slovenstvu je družil v sebi, na izreden način, globoko religioznost, visoko kulturo in odgovorno javno delo.

Njegova neutrudljiva delavnost je segala hkrati na področje umetnosti in politike, slovstva in zgodovine, vzgoje izrednih umetniških talentov pa tudi v dnevno problematiko časopisnih uredništev. V domovini „Slovenec“, v zdomstvu „Svobodna Slovenija“ sta imela v njem izrednega sodelavca, misleca in usmerjevalca. Temu svojemu poklicu je ostal zvest do zadnjega kot častni predsednik konzorcija Svobodne Slovenije.

Zgodovinar, ki bo nekoč skušal opisati slovensko dvajseto stoletje, bo naletel na krepko postavbo dr. Tineta Debeljaka tako ob duhovnih premikih med obema vojnami, kakor sredi revolucije in v središču demokratičnega zdomstva. Ni ga področja slovenske kulture, kjer ne bi pustil svoje ustvarjalne sledi.

Ko se bo skušal zgodovinar približati premnogim pesnikom in pisateljem te dobe in razumeti, kaj se skriva za imeni kot so Balantič, Hribovšek, Mauser, bo naletel ob njih na lik dr. Tineta Debeljaka. Ko bo pregledoval usodo slovenskega časnika, založništva in literarne kritike, ne bo mogel mimo moža, katerega delo se vleče kot nepretrgana srebrna nit skozi srce stoletja.

Pa tudi, kadar bo kdorkoli hotel podrobneje poznati delo Slovenske ljudske stranke, bodisi pred vojno ali po njej, se bo moral poglobiti v mišljenje in delovanje kristjana in demokrata, od katerega se zdaj po-

Tajnik Tone Brulc za Slovensko kulturno akcijo

Častnemu predsedniku Slovenske kulturne akcije, pesniku in kritiku!

V izrednih časih pošilja Bog narodom tudi izredne ljudi, da jih vodijo v temi zmešnjav, spremljajo na križevem potu, tolažijo, ko so tolažbe potrebni, jim dajejo moči, ko omagujejo, upanja, ko obupujejo.

Dr. Tine Debeljak je bil eden tistih, ki jih pošilja Bog kot posebno milost morebiti enkrat v vsakem stoletju ali pa še bolj redko. Bil je eden tistih, ki ne bi smeli umreti; vendar prišel je njegov čas, izpolnil je častno nalogo, ki si jo je zadal, ki smo mu jo naložili mi.

Zbrali smo se, da se poslovimo od zemeljskih ostankov enega velikih Slovencev tega stoletja, trde, neomahljive gorenjske grče, kakršnih ni več, da se mu zahvalimo za njegovo delo. Delo slovenskemu narodu doma, v zamejstvu in zdomstvu.

Tine Debeljak je bil eden izmed tistih skritih garačev na tlaki slovenske kulture, katere najdemo vedno o pravem času na pravem mestu. Na pravem mestu v začetkih katoliške obnove, na pravem mestu v času kraljeve diktature, na pravem mestu v začetku in nadaljevanju krvave revolucije, na pravem mestu ob koncu vojne. Vedno je spoznal zlo, že v samih začetkih, vedno videc, toda po človeško gledano — večni premaganec.

Lahko bi si bil izbral druga mesta, kjer bi bila pot zložnejša, priznanja bolj glasna in gotova, nagrada obilnejša, toda preveč pogumno je vselej dvignil svoj glas proti ogrožajoči nas gnilobi, da bi mu še za življenja priznali zasluge za naš narod.

Tri generacije smo se zbrale ob njegovi krsti: tisti, ki smo se rodili še v Sloveniji; naši sinovi, rojeni v tujini, in naši vnuki, povezani in združeni v zvestobi slovenstvu in katolištvu. Veliko delo si opravil pri tem, dragi Tine, in če se danes še

slavljamo. Bil je namreč ne le dolgoten član načelstva te ljudske politične organizacije, marveč eden od njenih najbolj požrtvovalnih pobudnikov in vodnikov. In kdor bo skušal razumeti resničen pomen dogodkov naše polpretekle zgodovine, bo moral k virom in tam bo spet zasledil neizbrisno stopinjo tega velikega moža, ki je bil genij slovenstva.

Imeli smo in imamo ljudi, ki se posvečajo lepoti, imamo druge, ki se razdajajo za resnico. A mož, ki je zvest svojemu izrednemu notranjemu klicu po vsem lepem, pa pri tem brezkompromisno vztraja na svojem spoznanju naravne ter na božjem razodetju nadnaravne resnice, je za vse, ki žive ob njem, poseben božji blagoslov. Tak mož je bil naš pokojni pesnik, mentor in politik dr. Debeljak.

Božjo hvalo zanj.

Pred 35 leti ste se, dragi doktor Tine, poslavljali ob odprtem grobu od mojega očeta, s katerim vas je družilo poklicno tovarištvo in osebnost prijateljstvo.

Tedaj je vladala nad našo domovino trda tema in upanje je svetilo kot nevidna lučka le v naših srcih. Danes, ob vašem slovesu, pa je opaziti na vzhodu, v smeri naše zemске domovine, da se nebo rahlo svetlika. Skrito upanje slovenske svobode polagoma vzhaja.

Bog je dopustil, da ste bili z nami v dobi največje teme, ko smo vas najbolj potrebovali. Zdaj odhajate, a vezi, ki vas vežejo s slovenskim občestvom, s tem niso pretrgane, kajti ljubezen ne mine. Prosimo tedaj Gospoda, naj v svoji dobroti ne dopusti, da bi slovensko upanje bilo zaman.

Zapuščate nas, a nas ne puščate samih.

Zgled vaše nesebične požrtvovalnosti in sadovi vašega dela ostajajo med nami. Slovenski narod doma in v svetu se bo krepil ob njih in se spominjal svojega velikega sinu, ki je zaradi zvestobe resnici moral umreti v tujini.

Dragi naš doktor Tine Debeljak: Bog vam povrni, kar ste storili za svoj rod. Vašim dragim pa naj lajša bolečino zavest, da so pomagali živeti, da so bili v oporo možu, ki je bil in bo še po smrti, steber slovenstva.

lahko imenujemo organizirana skupnost, se imamo zahvaliti Tebi. Danes bi se moral zginiti ves slovenski narod okrog tvoje krste, ne pa samo del tega naroda v tujini, da se ti zahvali za vse, kar si storil zanj.

Poslavljam se od Tebe v imenu Slovenske kulturne akcije, kateri si bil ustanovitelj, predsednik in častni predsednik skozi dolgo dobo petintridesetih let. Že takrat si spoznal, da bomo v tujini obstali, le če se bomo uveljavili organizirano, če bomo tiste vrednote, ki smo jih prinesli s seboj, ohranili in predali prihodnjim rodovom s pomočjo slovenske kulture. Na tej poti so nas simbolično spremljala Tvoja Velika črna maša za pobite Slovence, Poljub in Mariji.

V Veliki črni maši si objokoval naše žrtve in dvignil obtožujoče svoj glas proti strahotnim zločinom revolucije; v Poljubu si družini in nam pokazal vseodrešujočo in povezujočo ljubezen; v Marijo si postal Marijin pevec. Kot naš narod si se tudi ti zatekel k Njej, opisal njeno življenje in begunstvo, se ji priporočal in častil na slovenskih in tujih božjih potih, jo rotil in prosil: Ščiti nas, reši nas, narod slovenski! Marija, Ti nam daj pomoč!

V teh pesniških zbirkah je vodilo Tvojeja in našega življenja; ki si nam ga nezavestno nakazal: upor krivici, obsodba zločina in tiranije, ljubezen in hrepenenje po družini, globoka vernost.

Prepustimo slovstvenim zgodovinarjem Tvoje delo v domovini, ki bi z emigracijskim preseglo čez petdeset knjig; omenim naj samo, da si si z ustanovitvijo in delom pri Slovenski kulturni akciji postavil spomenik, ki ga bodo občudovali pozni rodovi. Pomagal si ustvariti slovenski čudež v Argentini in pri ustvarjanju tega čudeža si ugasnil, kakor ugasne sveča.

Ob tisoč dvesto ocenah, poročilih, kritikah, črticah, novelah, prevodih, razpravah, prireditvah knjig,

bo ostrmel slovstveni zgodovinar. S Koledarčkom slovenskih emigrantov si začel emigracijsko kulturno dejavnost, Tvoje zadnje delo, prevod poljskega pesnika Juliana Tuwima bomo prebirali prihodnji mesec v Meddobju. Med prvim in zadnjim delom pa ostaja še gora neobjavljenega in neodkritega bogastva zakladnice Tvojega genija.

Danes je tudi prilika, da se ti zahvalimo za odkritje Balantiča, Hribovskega, Krivca, Kocipra, Majena in vrste drugih, ki si jim bil mentor.

Nisi dočakal, kakor mi ne bomo, niso se izpolnile Tvoje želje in pričakovanja. Ni bila Tvoja prava domovina Argentina; tam daleč za morji je tisti prelepi košček sveta — Slovenija, po katerem si hrepenel, za katerega si delal. Prej ti je priznala tujina — mačeha Tvoje talenta in se ti oddolžila, kakor rodna mati.

Vendar, kakor ti nisi obupal, tudi mi ne obupajmo. Tudi tam se že dan in petelin naznanjajo novo zarjo. Še je noč, toda že se svetlika dan, za katerega si živel in trpel. Hvala ti, dr. Tine Debeljak, za Tvoje delo! Počivaj v miru, Ti garač za slovensko kulturo doma in v tujini!

Božidar Fink za Slovensko Katoliško Akad. Starešinstvo

Po neizprosni sili usode in svetih sklepah Previdnosti je bil poklican od nas eden najpomembnejših članov zdomske skupine slovenske celote. Drugim je namenjeno, da priključijo v spomin osebnost in delo dr. Tineta Debeljaka kot pesniškega ustvarjalca, literarnega zgodovinarja in kritika, političnega publicista, kulturnega organizatorja in sodelavca v slovenskem tiskovnem založništvu. Njegov osebnostni lik in življenjsko delo bosta v prihodnji kulturni zgodovini zatrdno našla vidnega prostora in visoke ocenitve. Člani Slovenskega katoliškega akademškega starešinstva, kateremu je pokojnik pripadal že davno iz domovine, izražajo ob njegovem odhodu njihov ponos, da morejo ugotoviti, kako je spet eden njihovih kolegov do konca dober boj bojeval, tek doprinesel, vero ohranil. Zahvaljujejo se Vsemogočnemu za milost, ki je tega njihovega vrstnika podpirala, da je vsak čas ohranjal zvestobo slovenstvu, katolištvu in akademskemu poklicu in Ga obenem prosijo, naj nakloni slovenskemu narodu, za katerega je pokojnik sleherni trenutek živel in delal, zunanjo svobodo in odprto sprejete v vzajemnostno skupnost narodov, harmonično notranje sožitje v pravični družbeni ureditvi in predvsem duhovni prerod slovenskega človeka, ki je nujen pogoj za osebno in družbeno srečo. Ker verujejo v občestvo svetih, so prepričani v nadaljnjo navzočnost Tineta Debeljaka z njegovo priprošnjo za božjo pomoč, sami pa bodo zanj prosili usmiljenja in večnega plačila.

Urednik Tone Mizerit za Svobodno Slovenijo

Beseda zahvale je edina, ki je na mestu v tem trenutku. Kot se zahvalimo prijatelju, ki odhaja, potem ko smo v njegovi družbi preživeli najlepše ure. Vi, literat tako visokega kova, ste si šteli v čast sodelovati pri Svobodni Sloveniji. Iz ljubezni do svobode in do Slovenije. In ste izvajali časnikarski posel z vso dušo. Tako sem vas spoznal: mojstra-učitelja. Mojstra in učitelja jezika in sloga. V današnjem svetu plitkosti in enodnevnosti ste bili vzor globine. Vsak članek, vsak stavek, da, vsaka beseda, so imeli smisel in pomen, pa moč in pravilnost. Kot bi rekli: telo in dušo.

Vaši originali, nad katerimi so stavci nemalokrat godrnjali, ker so imeli nenehne popravke, so bili le dokaz vaše želje po popolnosti: dati bralcu najboljšo, najlepšo, najsvetejšo.

V imenu bralcev in piscev Svobodne Slovenije, hvala za čast vaših spisov. V imenu tistih pa, ki smo vas v tem delu spoznali, dragi doktor, iz vsega srca hvala za zgled tako polnega in pristnega življenja.

(Nad. na 3. str.)

“El Borges Esloveno”

Profundamente conmovido por la desaparición física de quien fue sin duda uno de los grandes vates que ha brindado a la literatura eslovena al mundo, asumo, como Presidente del Círculo de Traductores de Martín Fierro, la responsabilidad asignada por los colegas de despedir a Tine en el viaje en que nos precede.

Sirvan estas breves palabras de emocionado homenaje a este magnífico exponente de la sensibilidad humana, cuyo rostro apacible y siempre cordial, no podía disimular la enorme ternura que le acompañó siempre, documentada con riqueza en la inmensidad de su obra literaria.

Pero también la ocasión es propicia para reconocer la parte, que de un modo u otro, nos corresponde a quienes conocíamos de la excelencia de sus virtudes, y sin embargo no hemos hecho lo posible y aún lo imposible, para que se le rindiera en vida los actos de admiración y respeto que su tarea mereció.

El “Borges esloveno”, como se le ha dado en llamar, lo que incluso resulta mezquino en relación a su auténtica e incomparable dimensión, tendió un puente magnífico de conocimiento y comprensión entre nuestras comunidades, mediante su ajustada fidelidad en la traducción de “Martín Fierro”, portando el mensaje de amor a la libertad y a la justicia que surge del drama de un pueblo que pugna por lograr sus derechos, del mismo modo que los eslovenos “aspiran a satisfacer su anhelo de reunir la totalidad de su territorio etnográfico en un solo estado nacional en el que decidan su propio destino, tal como lo hacían sus antepasados, que en el himno final de las ceremonias alababan a Dios por haberle dado a su país un príncipe y señor según su propia vo-

luntad”. Y nada más justo para una Eslovenia, que al cantar de su primer poeta, continúa siendo “el anillo de Europa”.

La labor de Tine, a 400 años del primer libro esloveno, también en el exilio, ha dado continuidad a la acción ineludible de su pueblo, en el sostenimiento de su identidad, como fundamento insoslayable de su individualidad nacional, la que en la Argentina cultivó con denuedo desde la primera inmigración, allá por el año 1878, y las sucesivas de 1922 al 29 y del 48 al 50.

La vida de Tine contiene experiencias memorables, desde sus lauros académicos hasta sus emulables actitudes patrióticas. La comunidad eslovena las conoce con mayor propiedad; pero la verdad es que se le debe el lugar que se ha ganado. Sin embargo, no nos debemos entristecer, porque la belleza de su enorme obra se encargará de hacer justicia y reparar esta circunstancial olvido de la fragilidad de algunas mentes. Mientras, la figura preclara del dr. Tine Debeljak comenzará, o para mejor decirlo, ha comenzado ya a cumplir la misión modeladora de los grandes humanistas, que dejan tras de sí pensamientos y sentimientos en que abreviarán las nuevas generaciones, descubriendo asombradas la profundidad de sus enseñanzas.

Al Maestro y al amigo, al esposo y al padre, al filósofo que expandió sus conocimientos con sublime humildad, Gloria a su memoria y Honor a su noble ejemplo!

Tine, que descanses en Paz. Has cumplido tu gran misión con capacidad y valor.

Dr. Alberto Gómez Farías, prof. univ.; presidente del Círculo de Traductores de Martín Fierro

REDNI PROFESOR UKRAJINSKE UNIVERZE

Poleg vsega dela, ki ga opravil dr. Tine Debeljak kot pesnik, časnika, literarni kritik, prevajalec, politik in še in še, je bil tudi vzgojitelj-profesor.

Včasih je omenil, da je želel predavati na ljubljanski univerzi oddelk za primerjalno književnost. Ta želja se mu je izpolnila v emigraciji.

Ukrajinski kardinal Slipy je ustanovil v Rimu Ukrajinsko katoliško univerzo sv. Klimenta. V Buenos Airesu ima univerza podružnico in sicer fakulteto za filozofijo in humanistične vede. Osebnost prijatelji Ukrajinci so dr. Debeljaka ob ustanovitvi povabili k sodelovanju kot rednega profesorja za primerjalno slovensko književnost. Skupaj z drugimi profesorji je dr. Debeljak ustanovil še slovenski oddelk Ukrajinske univerze, ter bil ves čas srce in duša te ustanove. Pri Ukrajincih je vsa leta, dokler mu je zdravje dopuščalo, predaval primerjalno književnost slovenskih narodov; na slovenskem oddelku pa zgodovino ter slovensko in primerjalno književnost.

Bistvena poteza dr. Debeljaka je bila, da svojega znanja ni ljubosumno hranil zase. Iz svoje bogate zakladnice je razdal med svoje učence in lepa vrsta ukrajinskih in slovenskih študentov je dokončala študij in diplomirala pod njegovim spretnim vodstvom. Bil je dober pro-

fesor, govoril je bolj tiho, njegova misel je kar prehitela besede; včasih smo ga komaj dohajali.

Odličen poznavalec slovanskih literatur je obvladal večino slovanskih jezikov: češko, hrvaško, poljsko, rusko, slovaško, srbsko. Imena pisateljev in pesnikov so kar vrela iz njega. Večino njihovih del je poznal in bral v izvirnikih. Veliko jih je prevedel v slovenščino. Rad nam je posojal svoje knjige, da smo v njegovih neprekosljivih prevodih spoznali dela Mickiewicza, Slowackega, Puškina, Macha...

Poznal je poljsko književnost kot malokateri Poljak, saj je študiral v Varšavi. Za svojo doktorsko disertacijo je napisal razpravo o Reymontovih Kmetih. Poliglot, vendar je nadvse ljubil slovenščino, svoj jezik. Zdi se mi, da je bil njegov najljubši predmet zgodovina slovenskega slovstva. Iz življenja pesnikov in pisateljev je vedel dogodke in anekdote, ki jih ne najdeš v nobeni literarni zgodovini.

Plemeniti vzgojitelj je ljubil svoje vzgojno delo in se mu ves predal. Zanj je bil vsak učenec pomemben in dragocen; čutili smo, da bi predaval tudi enemu samemu študentu.

Študentje smo občudovali njegovo znanje, še bolj pa njegovo požrtvovalnost, predanost delu, saj je kljub zaposlenosti in letom soboto za soboto prihajal v Slovensko hišo. Ob nedeljah je predaval Ukrajincem.

Odšel je plemeniti vzgojitelj, zapustil pa nam je svetel zgled ljubezni do slovenstva. Gotovo veljajo njemu Aškerčevi verzi: „V delih svojih sam boš živel večno!“

Metka Mizerit

PREDSTAVNIŠTVO HRVATSKE SELJAČKE STRANKE ZA JUŽNO AMERIKO

Predstavništvo HSS izraža svoje iskreno sožalje predstavnikom slovenske skupnosti v Argentini, kakor tudi uredništvu Svobodne Slovenije, zaradi izgube Valentina Debeljaka, uglednega slovenskega kulturnega delavca, borca za ideale, ki so skupni Sloveniji in Hrvaški, ideale nacionalne svobode, narodne samostojnosti in demokracije.

Za predsedništvo HSS

prof. ZVONKO MUSTAPIĆ

Predsednik Lojze Rezelj za Zedinjeno Slovenijo

Kot predstavnik organizirane slovenske skupnosti v Argentini se z žalostjo v srcu poslavljam od častnega člana Zedinjene Slovenije, dr. Tineta Debeljaka. Hudo smo prizadeti poleg domačih tudi vsi ostali rojaki ob tako težki izgubi. Govoriti o veličinah blagega pokojnika je odveč, saj vsi vemo, kako je dr. Debeljak živel z nami in za nas. Zopet smo osiromašeni. Po božjih načrtih polagamo danes v grob rojaka, katerega ne bo mogoče nadomestiti med nami.

Dr. Tine Debeljak je bil najpomembnejši kulturni ustvarjalec slovenske povojne emigracije. Videli smo in vedeli, da mu usihajo telesne moči, a njegova nenehna duhovna prisotnost in vztrajnost v delu za slovestvo sta premnogim vlivali up, da se mu čas ne bo še tako kmalu iztekkel. Zato je boleče zares med nas usekala vest, da je zastalo njegovo srce v petek popoldne. S tistim trenutkom bi lahko rekli, da se je nagnila v zaton doba resnično velikega ustvarjalca v mejah Argentine in Slovenije v svetu.

Svobodni Slovenci ne kujemo radi v nebo dejanj in zaslug in stvaritev ljudi, ki so z nami. Vendar med nami ga ni rojaka, ki ne bi otrpnil

ob tolikšni izgubi. Ko so prišli dnevi nadele in bolezni, se je dr. Tine Debeljak še tedaj pokazal moža, z neizmerno vero v svoje poslanstvo; tak je tudi ostal do zadnjega diha pred nami in z nami.

Kot nas vera uči, se pokojni ne ločijo od nas, razen po telesu. In tako bo tudi naš blagi pokojnik ostal duhovno, v ljubezni z nami združen. Vedno bo tudi živ ostal v naših srcih njegov spomin, njegov zgled, njegovo neprecenljivo literarno delo. Kako so danes živi spomini nanj nam vsem! Bil je človek velikega srca, poln dobrote in ljubezni do družine in slovenstva. Vedno zvest in čuječ je bil narodu, kakor svetilnik sredi razdivjanega viharja, kakor neporušljiv obrambni zid, neustrašen in neuklonljiv glasnik resnice in pravice.

Večni pokoj, večni mir, večno življenje naj bodo Vaš delež. Tja bo po Vaši zapisani besedi, dragi gospod doktor, vedno usmerjena tudi naša pot.

Gospo soprogi, hčerkama, sinu in vsem ostalim domačim naše iskreno sožalje. V grob polagamo kulturnika, slovenskega velikana!

Slava mu!

Univ. prof. dr. Alberto Gómez Farías za Krožek prevajalcev Martina Fierra

Globoko pretresene po fizični ločitvi od nekoga, ki je bil brez dvoma eden od velikih mož, ki jih je dala slovenska literatura svetu, prevzemam odgovorno nalogo, da se poslovim od Tineta na poti, po kateri gre sedaj pred nami.

Naj bodo te kratke besede v iskreno proslavitev tega mogočnega izraznika človeške rahločutnosti, katerega mirni in vedno prijazni obraz ni mogel zakriti velike nežnosti, ki ga je vedno spremljala, s podlago v ogromnem bogastvu njegovega literarnega dela.

Ob tem trenutku je tudi primerno, da priznamo del krivde, ki pripada nam vsem, ki smo poznali odličnost njegovega talenta, a vseeno nismo storili mogoče in celo nemogoče, da bi se mu še v življenju zahvalili z izrazi spoštovanja in zahvale za njegovo zaslužno delo.

„Slovenski Borges“, kakor so ga nekateri imenovali, kar zveni celo premalo z ozirom na njegovo resnično in neprimerljivo dimenzijo, je položil trden most poznanja in razumevanja med našima skupnostima s svojo zvesto natančnostjo v prevodu „Martina Fierra“, kjer je postal prikaz ljubezni do svobode in

pravičnosti, ki sta vznikli iz drame naroda, ki se bori za svoje pravice. Na enak način, kakor tudi Slovenci „težijo po izpolnitvi svojih hrepenenj, da združijo vse svoje narodno ozemlje v eni sami nacionalni državi, v kateri bi sami odločali svojo usodo, kakor so jo njihovi predniki, ki so pri ustoličenju v končni pesmi hvalili Boga, da je dal njim in njihovi deželi kneza in gospoda po svoji volji“. Nič bolj pravičnega za neko Slovenijo, ki je po pesmi svojega prvega pesnika še vedno „prstan Evrope“.

Tinetovo delo, po 400 letih prve slovenske knjige, tudi v izgnanstvu, je nadaljevalo neomahljiv napor svojega naroda v vzdrževanju svoje istovetnosti, kot nespremenljivo osnovo svoje narodne individualnosti, ki se je tu v Argentini kazalo od prve vselitve, tam okoli 1878, ter v naslednjih od 1922 do 29 ter od 1948 do 50.

Tinetovo življenje vsebuje znamenite prvine, od njegovih častnih akademskih naslovov pa do posnemanja vrednih patriotskih dejanj. Slovenska skupnost jih gotovo pozna bolj natančno, a res je, da se mu dolguje mesto, ki ga je zaslužil.

Vendar se ne smemo užalostiti, kajti lepota njegovega ogromnega dela bo sama skrbela, da se mu bo izkazala pravica in tako popravila pozabljenost v krhkosti nekaterih misli. Medtem pa bo jasna postava dr. Tineta Debeljaka pričela — bolje rečeno, je že začela vršiti oblikujoče poslanstvo velikih humanistov, ki zapustijo za seboj misli in čustva, v katerih se bodo pojile nove generacije in začudene odkrivalo globino njegovega učenja.

Mojstru in prijatelju, možu in očetu, filozofu, ki je razširil svoja obzorja v globoki ponižnosti: Slava njegovemu spominu! Čast njegovega plemenitemu zgledu!

Tine, počivaj v miru. Izpolnil si svoje poslanstvo s sposobnostjo in pogumom!

Slavko Skoberne za časnikarje

Poslavljam se kot eden poslednjih urednikov in poklicnih časnikarjev Slovenca, Slovenskega doma in Domoljuba. Trenutki ob tvoji krsti mi vračajo spomin, ko sva se prvič srečala. Spremljal si skozi Celje kardinala Hlonda na Evharistični kongres. Bil si mlad, nasmejan, kot si bil vedno, kulturni urednik Slovenca in mentor mladih pisateljev in tudi nam, mladim časnikarjem. Tvoja tiha in večkrat previdna beseda je bila in bo ostala tudi nam časnikarjem svetel zgled prijateljstva, načelnosti, vztrajnosti pri delu za slovenstvo.

Naj nam tvoje pesniške melodije vlivajo pogum, da bomo dokler bo Bog dopustil, vredni posnemati tvoja velika dela za slovenski narod v domovini in v svobodnem svetu.

Dragi Tine! Pozdravi naše prijatelje in Bog naj ti bo dober plačnik za tvoja dela in tvoje prijateljstvo.

Gospa Pavla Lipuščkova za Naš dom

Poslavljam se od Vas, gospod dr. Tine, v imenu naše slovenske sanhuške skupnosti, od Vas, našega častnega člana.

Bog Vam je podaril veliko talentov, pa tudi Vi niste ostali zadaj: vedno in vedno ste se izpopolnjevali. Bili ste velik mož, eden največjih v naši slovenski emigraciji, mož velikega znanja, pa vendar vedno pripravljen deliti svoje znanje za slovensko stvar. Bili pa ste tudi preprost mož; za vsakega ste imeli dobro besedo. Hvala Vam! Tako je bilo tudi z nami v San Justo. Ka-

darkoli smo rabili Vašo pomoč, nikoli je niste odrekli.

Dragi gospod doktor Tine! Lahka naj Vam bo tuja zemlja, Vam, ki ste bili edinstveni v znanju in ljubezni do vsega, kar je bilo naše — slovensko.

Hvala Vam za vse in počivajte v miru.

Preds. Marjan Loboda za Slomškov dom

V imenu članic in članov Slomškovega doma se poslavljam od našega častnega člana, doktorja Tineta Debeljaka.

Spoštljivo se klanjamo njegovemu spominu in prosimo Vsemogočnega, naj mu bo pravičen plačnik za vse dobro, ki ga je v svojem bogatem življenju naredil za slovenski narod in še posebno za našo skupnost. Trdno upamo, da bo njegovo delo obrodilo bogate sadove v našem mladem rodu, da bo vredno sprejel izročila slovenstva in jih ohranjal živa še naslednjim rodovom.

Doktorju Tinetu Debeljaku je posebno naša Slomškova družina dolžna veliko zahvalo za vso njegovo ljubezen, ki jo je na različne načine izkazoval Slomškovega domu. Najlepše se mu bomo zahvalili tako, da bomo v sebi gojili ljubezen do slovenske besede, ki je njega vodila skozi vse življenje. Naj bo tudi nam Slomškov dom to, kar je bil njemu, ko je zapisal:

„Nam košček domovine si in kot miru. / Zdaj rodu mlajšemu budiš čutenje naše in vrline, / kot dedov naših zapuščine. / Trpljenje, žalost in veselja, / so vrisk in volja do življenja.“

Hvala Vam, gospod doktor, za vso dobroto, ki ste jo bogato delili nam vsem, hvala za prelep zgled preprostosti in zvestobe. Ohranili Vas bomo v najlepšem spominu!

Ženi gospe Veri, sinu Tinetu, hčerkama Metki in Jožejki z družinami in vsem ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Večni pokoj častnemu članu Slomškovega doma dr. Tinetu Debeljaku.

S pesmijo „Marija, mati moja“ se je končala slovesnost, nakar se je razvil sprevod proti pokopališču Tres de Febrero. Dolga kolona vozil se je uvrstila za pogrebni avtomobil na kraj, kjer bodo počivali zemski ostanki velikega Slovenca.

Molitve na grobu je zmolil delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini prelat dr. Alojzij Stare. V slovo velikemu človeku je zado-

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — V Benetkah so slovesno odprli razstavo o arhitektu Jožetu Plečniku. Naslednja postaja bo New York. Po odmevnih predstavitev v Franciji, Jugoslaviji, Španiji, Nemčiji, Avstriji in nazadnje v Milanu se je razstava zaustavila še v Benetkah.

ČATEŽ — V spomin na Frana Levstika in na njegov znameniti literarno-programski spis Potovanje od Litiše do Čateža (1858) sta občini Litija in Trebnje priredili kulturnorekreativni pohod po približno dvajset kilometrov dolgi poti. Okrog tri tisoč ljudi se je zbralo pred litijsko železniško postajo, si med potjo ogledovalo razne znamenitosti in se na koncu zbralo v Čatežu, kjer je spregovoril dr. Matjaž Kmecl, ki je sam veliko prispeval k natančni rekonstrukciji poti. Med drugimi, je dejal: „Ko danes gledamo na takratno slovensko stanje, komajda lahko še razumemo od kod Levstiku in mozem okrog njega sploh pogum in volja za delo in vztrajanje... Danes nam skušajo že kar prepogosto dopovedovati, kako da smo prišli k jugoslovanski hiši skoraj miloščinsko, kot zatrti reveži, da so nas osvobajali, da so nam dajali vse po vrsti, od šol do vojske, ker nismo imeli ničesar. Kot da zgodovina ne ve in ni vse zapisano: da smo si vse izbojevali sami, da smo v novo državo prišli z dostojno doto. Eden naših temeljnih bojev je bil boj za jezik. Kdo želi zdaj naenkrat spet 100 ali 200 let nazaj. Komu se zdi to demokratično in dobro?...“

CELJE — Prvi celjski mednarodni slikarski tedni so uspeli. Udeležili so se jih Kate Bright in John Coleman iz Velike Britanije, Peter Alois Rumof iz Avstrije ter Jana Vizjak, Ivo Prancič in Matjaž Gruden iz Slovenije.

KRANJ — Na tujem delajo kranjski gradbinci. V Mersinu v Turčiji gradijo 14-nadstropni hotel Hilton, ki ga mislijo dokončati v 15 mesecih. Delo imajo tudi v Münchnu in v Varšavi, kjer naj bi bila velika poslovna stavba dograjena sredi leta 1990.

LJUBLJANA — Smrtno se je ponesrečilo v letu 1987 v Sloveniji pri delu 90 ljudi. To je 10 več kot leto poprej. Zgodilo se je v letu 1987 44.876 nesreč pri delu, kar pa je za 2,6 odstotka manj kot leto poprej.

neja tista stara, poslovilna pesem: „Gozdčič je že zelen“, ki so jo zapeli prisotni pevci, za njimi pa povzeli vsi pogrebci. Nato je argentinska zemlja pokrila truplo zasluženega Slovenca, ki je vse svoje življenje posvetil iskanju lepe besede in zgodovinske resnice.

Umrli je dr. Ciril Žebot

V noči med minulim 8. in 9. januarjem je v Washingtonu umrl dr. Ciril Žebot, od leta 1958 redni predavatelj primerjalnih gospodarskih sistemov, po upokojitvi pa kot profesor emeritus za iste predmete na Georgetown University.

Ciril Žebot je bil rojen 8. aprila 1914 v Mariboru v družini, ki je bila doma iz Špilja ob Muri, severno od Maribora in je že od tam prišla utrjena v borbi proti ponemčevanju slovenske južne Štajerske in Slovenskih gor. Izhajal je torej iz slovenske politično izpostavljene družine, kar je bilo odločilno za njegovo življenjsko usmerjenost. Po končani ljudski šoli, takrat že na severni meji nove jugoslovanske države in obenem mariborske oblasti, se je odločil za študij na klasični gimnaziji in se po zrelostnem izpitu — maturi — jeseni leta 1932 vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani.

C. Žebot se je takoj od začetka z navdušenjem pridružil Akciji za izpopolnitev slovenske univerze, ki je bila takrat še zelo nepopolna, in je prvi uspeh te akcije bila zgraditev Univerzitetne knjižnice. Po petih letih rednega študija je 1. maja 1937 bil promoviran za doktorja pravnih znanosti. Ker se je odločil za akademsko kariero, se je moral še naprej izpopolnjevati na raznih tujih študijskih središčih. Najprej je v Parizu nadaljeval po-doktorsko specializacijo iz prava in gospodarstva, začel pa jo je na milanski univerzi Sacro Cuore že leta 1937-38.

Od deembra 1940 — po smrti dr. Antona Korošca — je bil zaposlen pri Narodni banki kraljevine Jugoslavije v Beogradu kot sourednik njene mesečne strokovne revije. Marca 1941 — malo pred nemškim vdorom v Jugoslavijo — je bil izvoljen za privatnega docenta gospodarskih ved na ljubljanski univerzi. Razen tega ga je takratni slovenski minister v Beogradu in naslednik dr. A. Korošca v vodstvu SLS, dr. Franc Kulovec, zbral za svojega osebnega tajnika za primer takrat že skoraj gotovega umika pred Nemci v inozemstvo k zaveznikom. Dr. F. Kulovec je 6. aprila 1941 ob bliskovitem nemškem bombnem napadu na Belgrad bil ubit, Ciril Žebot pa se je več tednov umikal z vlado preko Srbije, Bosne, Hercegovine in Črne gore: videl je v Palah pri Sarajevu, kako je prof. Ehrlich z blagoslovljeno vodo oškropil odletujoča vladna letala, kjer zaradi služkinj, psov in mačk žen beograjskih ministrov zanj ni bilo prostora, in se potem z rajnim prof. Ehrlichom in še nekaterimi slovenskimi časnikarji preko Dalmacije vrnil v po Italijanih zasedeno Ljubljano.

Jeseni leta 1941 je na ljubljanski pravni fakulteti začel s predavanji o primerjalnih gospodarskih sistemih, obenem pa je sodeloval s prof. Ehrlichom pri obveščanju zaveznikov o položaju v zasedeni Sloveniji ter pri pripravljanju načrtov za povojno ureditev Slovenije, po vojni zedinjenega, vsega s Slovenci nase-

ljenega ozemlja in pri načrtih za gospodarsko obnovo Slovenije. Po kapitulaciji Italije se je umaknil v Rim, kjer se je skrival v Vatikanu, ker je Gestapo poizvedovala za njim. Takoj po osvoboditvi Rima se je ponudil zaveznikom in sodeloval z njimi kot raziskovalni analitik in kot svetovalec poljske Andersove vojske pri angleški Osmi armadi.

Bil je leta 1944 med ustanovitelj Srednjeevropskega zveznega kluba za Intermarij kot konfederacijo narodnih držav med Nemčijo in Rusijo od Baltskega do Egejskega morja. Vsi ti načrti so se izjalovili zaradi kratkomiselne in lahkomišelnosti politike zapadnih zaveznikov, zlasti Roosevelta in Churchilla.

Jeseni leta 1944 sta dr. Krek in dr. Ciril Žebot pripravila v Rimu za zaveznike predlog za samostojno povojno Slovenijo, po zaključku vojne pa je Ciril Žebot — tokrat v imenu Akcijskega odbora za slovensko državo — zaveznikom predlagal ustanovitev samostojne slovenske države, povezane s Trstom. Iz Akcijskega odbora se je po nekaj letih v Ameriki — severni in južni — razvil Slovensko državno gibanje in se predstavilo ameriškemu Odboru za svobodno Evropo z načelno izjavo, ki jo je podpisalo okrog 350 slovenskih izobražencev v svetu.

Ko se je po končani vojni začelo množično razseljevanje beguncev iz Srednje in Vzhodne Evrope, je dr. Ciril Žebot prejel ponudbo univerze Duquesne v Pittsburghu za predavatelja primerjalnih gospodarskih sistemov. Preselil se je v Združene države in na omenjeni univerzi skozi 11 let — prvi dve leti kot izred-

ni — pozneje pa kot redni univerzitetni profesor predaval omenjeno gospodarsko stroko. Leta 1958 je postal redni profesor iste stroke na univerzi Georgetown v Washingtonu, kjer ga je po božji volji zatekla prezgodnja smrt.

Malo pred smrtjo — 11. novembra 1988 — je bila v celovski Mohorjevi knjižarni, brez njegove navzočnosti, predstavljena njegova zadnja knjiga spominov in njegovih pogledov na polpreteklo dobo, ki je slovenski narod tako tragično prizadela, knjiga z naslovom **NEMINLJIVA SLOVENIJA**. Ciril Žebot je postal zlasti v Sloveniji poznan po svoji prvi knjigi o slovenskem vprašanju v komunistični Jugoslaviji **SLOVENIJA VČERA, DANES IN JUTRI**, ki je izšla v dveh delih tudi pri Celovski Mohorjevi z letnico 1967-69, in je v matični Sloveniji med ljudstvom zbudila silno zanimanje, v vrhovih slovenske partije pa divje ogorčenje, ki je bilo še hujše zaradi skoraj istočasnega posredovanja dr. C. Žebota za slovensko cesto pri MMF. Obe knjigi sta med kongresniki Združenih držav zbudili tako zanimanje, da so jih vpisali med knjige kongresne knjižnice — Library of Congress Catalogue Number 67-24871, slovenski komunistični prvak Edvard Kardelj pa je dr. C. Žebota na seji CK obsodil kot resnično nevarnost za komunistični režim v Sloveniji in Jugoslaviji.

C. Žebot je bil eden najbližjih Ehrlichovih sodelavcev; bil je prežet z Ehrlichovo idejo višarskega slovenstva in ga je ta ideja samostojno Slovenije spremljala skozi vse njegovo življenje in delo. Poleg svo-

jega poklicnega dela na univerzi je o slovenskih in jugoslovanskih razmerah pisal neštete članke in razprave v The New York Times in The Washington Post in predaval po vseh Združenih državah, pa tudi v Berlinu in Pragi, ravno v času Dubčkovove „češke pomladi“. Pri Amnesty International je dosegel, da je leta 1978 imenovala slovenskega sodnika Franca Miklavčiča za „jetnika vesti“, na njegovo pobudo je bila obnovljena slovenska oddaja pri Glasu Amerike. Vse njegovo delo je vedno ostalo na akademski višini, tudi kadar je odgovarjal na napade svojih komunističnih, pa tudi nekomunističnih idejnih in političnih nasprotnikov. Kot starešina Akademskega kluba Straža se je redno udeleževal petkovih sestankov, vsakodnevnega rožnega venca v strazarski izbi in mesečnih sestankov jezuitske kongregacije Kraljice Apostolov in svetega Mihaela nadangela. Proti komunistični nevarnosti se sicer ni boril z orožjem iz jekla, ampak z duhovnim orožjem svojega bistrega in budnega uma in ni od svojih prvotnih stališč slovenstva in katolištva odstopil vse do zadnjega trenutka svojega življenja. Umrli je v izpolnjevanju prvega člena pravil Akademskega kluba Straža: Biti v življenju zaveden slovenski izobraženec in praktičen katoličan ter v svojo okolico izžarevati neomadeževano slovenstvo in katolištvo. To svojo obljubo je do vrha izpolnil.

Naj mu bo lahek počitek v tuji zemlji, gospe Iči in otrokom, sestram v Evropi in bratu Frančku v ZDA pa želimo oporo božjega Tolažnika. Tine Duh.

Močne besede

To izjavo je prebral predstavnik ZSMS Škobiljč med TV večernim dnevnikom (od 19.30 do 20) 28. 12. 1988 po 1. programu ljubljanske televizije:

Za nami je še eno leto, na prvi pogled takšno kot vsa prejšnja. Pa vendar je bilo v nečem drugačno, bolj pomembno kot kdajkoli doslej. Če smo še lani vstopili v novo leto z nekim vsaj minimalnim upanjem, da bomo morda le našli pot naprej tudi na naš stari način, pa iz njega izstopamo oropani še te poslednje iluzije in obogateni s spoznanjem, da "prave" vere ni ostalo niti za pokušino več. Vere v eno samo resnico, v nedolžnost naših samooklicanih varuhov, v njihove prazne obljube. Končno je nastopilo prepričanje, da bomo zmogli shoditi tudi sami, brez kogarkolišnje opore. Saj je vse tako preprosto in ničlikokrat uspešno preizkušeno. Navkljub tej navidez lahki nalogi pa nam je jasno, da si tega naši varuhi ne želijo in tudi ne morejo storiti. Želja po oblasti je edini pohlep, ki ga premorejo in očitno ga mislijo še naprej poniglavo samozadovo-

ljevati. Zato nas bodo zopet poskušali pitati s svojimi medsebojnimi prepiri, lastnimi travmami preteklosti in starimi lažmi v novih preoblekah, ki pa nas ne zanimajo več in jih tudi ne želimo razumeti. Pa vendar sta nam ob vsem tem hudem, času in kraju povsem neprimernem in nerazumnem, ki smo ga doživeli v zadnjih letih, tuji vsaka krvoločnost ali maščevalnost in če je strah tisti razlog, zaradi katerega se mnogi še zmeraj krčevito držijo krmila ladje, ki že dodobra tone, lahko mirne vesti odvrnemo, da nam niti slučajno ne pride na misel, da bi tudi mi podirali spomenike in na njihove podstavke postavljali lastne podobe. To preprosto ni naš stil.

Zaradi vsega tega in končno tudi zaradi poti, ki smo jo prehodili v prejšnjem letu, je edina stvar, ki vam jo lahko ob novem letu obljublamo tudi v prihodnje, naša trmoglavost. Trmoglavost, ki nima več česa izgubiti in ki je trdno odločena, da si sama ustvari boljše življenje. Hvala za razumevanje,

Mladinska organizacija
in Mladina

Social-demokratska zveza Slovenije

15. decembra 1987 so delavci LITOSTROJA na izrednem skupnem zboru delavcev (šest dni po pričetku štrajka 9. dec. 1987, katerega kulminacija je bila zborovanje pred skupščino SRS in zborovanje v veliki dvorani CD) naredili korak, ki je bil za Litostrojčane majhen, za proces demokratizacije v Sloveniji in Jugoslaviji pa ogromen.

Na tem zgodovinskem zboru delavcev LITOSTROJA je bila z velikim aplavzom — pa tudi z življenjem — sprejeta pobuda, da je potrebno takoj ustanoviti iniciativni odbor za ustanovitev socialnodemokratske zveze (SDZ), ki naj bi v obstoječih političnih pogojih delovala kot avtonomna družbeno-politična organizacija.

Še do danes pa je predlog za konstituiranje SDZ ostal neuresničen. Res je, da se je od takrat družbenopolitična scena Slovenije (pa tudi Jugoslavije) v mnogočem spremenila. Med tem je bila ustanovljena Kmečka zveza Slovenije. Odbor za varstvo človekovih pravic. Aktiv za demokracijo in Slovenska demokratska zveza — vse to nedvomno prispeva k razvoju demokracije — pravne države, civilne družbe in s tem k lepšemu jutri. Odraz vseh teh gibanj pa je tudi hotenje ZKS, da se bo odslej borila za socializem s človeškim obrazom in za sestop oblasti.

Socialni demokrati se ne zavzemajo za diktaturo proletariata ali ka-

kršno koli drugo diktaturo, tudi ne za nasilni prevzem oblasti, pač pa za delovanje v parlamentarni demokraciji. Socialni demokrati tudi ne govorimo, da smo avantgarda, ker smatramo, da naj o tem odločajo posamezni družbenopolitični programi, ki na svobodnih in neposrednih volitvah dobijo večino glasov.

Od kvalitete družbenopolitičnih programov pa bo odvisno, kako bomo živeli: ali bo povprečna plača leta 2000 bližja 100 ali 1000 dol.; ravno zato je tako pomembno, da ne izgublamo časa.

Mislimo, da na tem mestu programa socialnodemokratskega gibanja ni potrebno posebej predstavljati, saj je že več kot sto let vtkan v politično življenje večine naprednih in razvitih evropskih dežel od Avstrije, Italije, Francije, ZRN, Švedske, Danske, Norveške pa do Anglije (laburisti).

Kot smo se v ekonomiji odločili za tržno gospodarstvo, tako se moramo v družbenopolitični sferi odločiti za trg idej oz. trg družbenopolitičnih programov, ki jih lahko izdelajo in realizirajo samo popolnoma avtonomne politične organizacije. V bodoče v SRS in v Jugoslaviji nihče ne bi smel imeti monopola nad resnico, tudi ZK ali SDZ ne.

Iniciativni odbor za ustanovitev
Socialnodemokratske zveze Slovenije

FRANCE TOMŠIČ, GORAZD
DREVENŠEK, ANDREJ MAGAJNA

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Kar težko se je vrniti k tem opazovanjem, potem ko nas je konec tedna zbral ob krsti pokojnega dr. Tineta Debeljaka. Žalosten spomin nas ne zadrigne le v grlu, temveč zlasti okoli srca. A lik in zgled pokojnika sta dovolj velika, da nas napotita k delu, kateremu se je on s tako silo posvečal. In tako sežemo znova po časopisju, prisluhnemo radiu, poškilimo (ne preveč) na TV in zlasti odpremo ušesa pogovorom tistih, „ki se spoznajo“. Teden je bil tesen, po aferi ladje, ki je združila Malvine z Urugvajem in Čilom, po predsednikovi tiskovni konferenci in zlasti po krvavem spopadu v La Matanza.

HEJ, BRIGADE

Če bralec pričakuje, da bom pojasnil zadevo gverilskega napada, se moti. V trenutku, ko pišemo te vrstice, je vse še zavito v dim. Vsaka trditev bi bila le preveč tvegana. V nekem oziru sedaj bolj razumemo tisto trditev, ki jo je vedno polemiki pokojni Jorge Luis Borges izrekel, da bi „morali dnevniki izhajati enkrat na leto“. Ne da bi sovražil časopisje, zahteval je le časovno razdaljo, da se meglice razprše, prah poleže, in se bolj točno vidi, kaj je ostalo po viharju.

Nepričakovan pojav gverile je namreč tako važen činitelj za bodoč razvoj političnega življenja, da ga ni tako lahko presojeti. A če upoštevamo, da je ta krvavi prikaz stopil pred nas komaj štiri mesece pred volitvami, nas zaskrbi. Zgodovinsko dejstvo nam kaže, da je gverila vedno izrabljala najtežje čase, ker je v njih najlažje rasla.

Ni dvoma, da preživljamo težke čase. In gverilski nastopi so zadnje, kar bi si mogli želeli. Z njim pada zaupanje ljudstva v demokratske ustanove, se širi želja po „močni roki“ in v strahu se išče kakršen koli izhod. In to je še bolj razumljivo, če upoštevamo splošno nezadovoljstvo in pa zlasti brezup glede bližnje bodočnosti.

Mogoče ne veste, da...

— da je Društvo za ogrožene narode, ki ima svojo centralo v Göttingenu v Zvezni republiki Nemčiji, sporočilo, da je treba Kosovo smatrati za deželo, okupirano od jugoslovanske policije, da je tam 474 političnih zapornikov, med njimi 75 pod 18 leti, da se je v zadnjih petnajstih letih preselilo s Kosova 250.000 Albancev, od katerih jih je 100.000 v Nemčiji, 60.000 v Švici, 40.000 v drugih državah Zahoda, 50.000 pa v Hrvaški in Sloveniji...

MLADIKA; Trst; št. 9

Glede gverile same smo vedeli, da je njen obstoj mogoč. Preveč naivno bi bilo misliti, da je izginila za vedno. Res so preživeli vodilni možje ERPA in Montonerovali mirovali in nekateri celo opevali demokracijo. A kaj se je dogajalo v nižjih plasteh? In kdo more zanikati porod novih skupin? Spomnim se, da je že po nastopu sedanje vlade škof iz Concepciona (Tucumán), opozarjal na „neobičajne pojave“ v tistem predelu, ki je bil središče gverile v zadnjem času peronistične vlade leta 1975.

Ni jasno, če je bil napad na vojašnico res poizkus dobiti večje količine orožja. Danes je orožje lažje kupiti na ilegalnem (ali pa legalnem) trgu. In denarja gverilskim skupinam ni nikdar primanjkovalo. Akcija je bolj podobna začetnemu in krvavemu bojnemu kriku in pozivu na vstajo, ki je tako ljuba levičarskim ekstremnim frakcijam: „Hej, brigade, hitite...“

NESKLADEN, NEZMOŽEN, PROTISLOVEN

Enako je težko ugotoviti kako bo pojav gverile vplival na razmerje vlade in radikalizma do naroda, zlasti v presoji bodočih volitev. Radikalizem je vedno znal dobro izrabiati take pojave, včasih jih je celo namenoma povečeval, kot v primeru volitev leta 1985, ko je zaradi neznatne skupine desničarskih zarotnikov, katerim potem celo ni mogel dokazati nobenih zlih akcij, oklical obsedeno stanje. Kaj bo vlada storila sedaj?

A položaj je nekoliko drugačen kot pred štirimi leti. In predsednik Alfonsín si je te dni zajamčil jezo celotne opozicije, ko je v teku časniške konferenca znova ostro napadel peronističnega kandidata ter ga označil kot „neskladnega, nezmožnega in protislovnega“. Sicer, nekoliko prava mu ne manjka. Pozablja pa Alfonsín, da če ima Menem trenutno tako lepe izkaze za uspeh, je to pripisati izključno radikalni neskladnosti, nezmožnosti in protislovjem.

Na to so ga indirektno opomnili vsi peronistični veljaki, ki so reagirali na njegove trditve. Napad je bil resnično grob in nikakor ne na mestu, zlasti še, ker je med isto konferenco predsednik prikazal vse težave kot sad podedovanega zavoženega položaja. Ni problema, ki bi ga bila kriva radikalna vlada: vsi so sad prejšnjih slabih vlad. Res je, da so se oni tudi zmotili: „eno pomoto na dan“, da mu lahko štejemo. Katere so bile te pomote, seveda ni povedal. A narodu, ki trpi posledice tolike zavoženosti, zvene njegove besede le preveč cinično. Edina sreča za radikale je, da nasproti Angelozu (ki se spreha pa po Evropi) ne

stoji resen kandidat, sicer bi bila njihova usoda že davno zapečatena. Vsekakor je bila ob vsej tej polemiki najboljša ugotovitev tista, ki so jo ponavljali številni peronistični veljaki: Alfonsín ne nastopa kot predsednik države, marveč kot šef radikalne volilne kampanje.

KDO VODI?

Vprašati bi se morali tudi, kako gverilski udar vpliva na razvoj peronistične kampanje. Če se dokaže, da je skupina ideološko izšla iz peronistične gverile, potem za njih položaj ne bo preveč ugoden. Dejansko gverilski napad doslej koristi le vojski, ki more znova pokazati na svoje žrtve in dokazati, da njih delo za časa protigverilske vojne ne more biti tako osporavano. V trenutku, ko vojaške ustanove zahtevajo amnestijo, ali drugače povedano „per saltum“, jim ta dogodek kaj prav pride.

Peronisti pa se nahajajo v težavah. Dejansko opazovalci trdijo, da ni denarja za volilno kampanjo. Vsaj ga ni v tolikšni meri, kot bi ga želeli. Več fondov da teče v radikalne skrinje kot pa v peronistične. Podjetniki se kljub radikalnim napakam bolj nagibajo k Angelozu kot k Menemu. Dobra uprava in ugodnosti za izvoz, ki jih je Angeloz preskrbel kordobskim podjetnikom, je prepričalo industrialce po vsej državi in vsaj v tem oziru rodilo zaželen sad. Denarna podpora pa je odločilna.

Poleg tega je med peronisti nastala polemika glede tega, kdo bo vodil kampanjo. Korenina teh težav je še vedno na njih notranjem razkolu. Obnovitelska struja je močnejša, kljub porazu Caffiera nasproti Menemu, in ta skupina zahteva svoje mesto v kampanji. Nočejo vsega prepustiti Menemu in njegovim prilizencem. Zato so končno sklonili uvesti kolegialno vodstvo, ki naj drži ravnovesje in vodi kampanjo.

Eni in drugi, peronisti in radikali, iščejo novih načinov, kako pritegniti pozornost volilcev. Tako je te dni jutranjik La Nación objavil seznam „možne“ Angelozove vlade, v primeru, da bi ta zmagal. Med ministri je bilo več takih, ki sicer niso v radikalni stranki, a ljudstvu priljubljeni. Pač način, kako se lahko pritegnje glasovi tistih neodločenih, ki bodo končno odločili volitve. Seveda je Angeloz iz Evrope takoj zanihal, da bi bilo tisto res. A tako novica kot zanikanje izgledata delo dobro pripravljene uprizoritve.

Peronisti seveda niso mogli biti manj in so tudi organizirali podobno predstavo, seveda z enako močnim preklicem. Očividno je, da jih skrbi, kako ohraniti prednost, ki jo kažejo razne ankete. Volilna kampanja se pravzaprav še ni začela v vsej moči, čeprav manjka manj kot štiri mesece do volitev. Vse bo osredotočeno v zadnjih dveh mesecih. In tedaj bo gorelo. Upajmo da je figurativno. Dogodki kot v La Matanza so prevelika teža za rame ubogega naroda.

Na poti v Srednjo Evropo

Časopis „Neue Vorarlberger Zeitung“ je konec decembra priobčil za misel Taras Kermainerja o „novi obliki sožitja v Srednji Jugoslaviji“. Med drugim piše:

Večina Slovencev še vedno podpira Jugoslavijo — toda pod pogojem, da jugoslovanska federacija ne samo omogoča, temveč predvsem garantira slovensko narodno in državno, politično, gospodarsko ter kulturno suverenost. Pripravljeni so celo odstopiti od nekaterih svojih pravic — kakor lastna zunanja politika in lastna vojska — če bosta vse jugoslovanska zunanja politika in in vsejugoslovansko vojaštvo brnila in varovala slovenske odločitve. To postaja zadnje čase vedno bolj težavno, ker zagovarjajo ostale republike v Jugoslaviji drugačna stališča. Jugoslovanska skupnost bo v bodočnosti postala problematična, če ne bo prevzela oblike konfederacije po vzorcu nastajajoče Evropske skupnosti, oblika sožitja, ki v Sloveniji dobiva vedno več pristašev. Slovenci namreč v zadnjem času resno premišljujejo o povezavi s Srednjo Evropo. Le-ta v gotovi obliki še prihaja do izraza v delavni skupnosti Al-

pe-Jadran. Vzhodno nastrojeni Srbi pa menijo, da je cilj te ustanove genocid Slovencev, kakor je napisal znani tednik „Nin“. Slovenci, Hrvači in zlasti člani območja Srednje Evrope zavračajo to očitek kot slabomisleč, izmišljen in primitiven. Praviijo, da se za njim skriva srbski odpor proti Srednji Evropi, ker leto v veliki večini še vedno istovetijo z nacionalnim socializmom in nemško, oziroma avstroogrsko zasedbo Srbije leta 1915 in tudi z avstroogrsko državno politiko, ki je tedaj bila nasprotna srbski državi.

Slovenci so z evropskim zapadom prav za prav manj povezani, kakor s Srednjo Evropo. Zapadne ideje so prihajale v Slovenijo ali preko Italije — tako katoliška vera, kakor kasnejše renesansa in barok ter tridentinska protireforma — ali pa čez avstrijski, nemškogovoreči prostor. Poleg Ogleja je bilo mesto Solnograd v prejšnjih stoletjih najvažnejše središče krščanske kulture.

V devetnajstem in začetku dvajsetega stoletja pa je nemškogovoreči del Avstrije — ki je bil tudi silno nemškizirani — naredil veliko napako, podobno kakor Jugoslavija

med obema vojnama, ali pa kakor jo delajo danes Srbi: poskušali so Slovence raznaroditi in jih vključiti vase. Niso uspeli in Srbi imajo sedaj še manj možnosti, kakor so jo imeli Avstrijci, ker so kulturno kakor gospodarsko bolj šibki in poleg tega sami še ne dovolj suvereni.

Emancipiranje Slovencev je v zadnjem stoletju postopoma napredovalo: iz jezikovno-kulturnega se je razvilo v politično-drjavno. To je dejstvo, katerega morajo sosede Slovencev — to je Avstrijci, Italijani in drugi, upoštevati. Če bi Nemci v devetnajstem in začetku dvajsetega stoletja pravočasno ponudili Slovincem narodno-drjavno suverenost v konfederaciji, bi verjetno ostali v Srednji Evropi. Zgodovinsko gledano je seveda nesmiselno govoriti o takšni ponudbi, ker je zapadna Evropa v tisti dobi bila pod vplivom (mini-)imperialistične miselnosti. Danes, ko je ta ideja v zatonu, pa je že možno načrtovati drugačno povezavo držav, oziroma ustvariti široko evropsko konfederacijo.

Slovenci v petdesetih oziroma šestdesetih letih niso ločevali med zapadno in srednje-evropsko kulturo, ker so obe pojmovali kot zapadni. Šele v sedemdesetih letih je nastala zavest neke posebne srednjeevropske kulture z lastno miselnostjo, ki

zavzema severno Italijo, Avstrijo, Češko in Madžarsko. V Sloveniji danes iščejo sličnosti s Srednjo Evropo na podlagi dedovanja kulturne zapuščine preteklih stoletij, zlasti renesanse in baroka. Raziskujejo stavbe in zlasti cerkve, ki so nastale v tej dobi, saj je v njihovi deželi polno letih, ki so zgrajene v romanskem in gotskem stilu in so polne plastike in fresk.

Taras Kermainer je nato prešel na stanje slovenske Cerkve, ki je bila v prvih poveljnih letih zatirana, spomeniki in božji hrami so bili razrušeni in kot takšni zapuščeni. Zato so jih dolga leta morali župniki popravljati in obnavljati. Danes pa doživlja slovenska Cerkve prerodenje in slovenski duhovniki stojijo sedaj pred novo, veliko nalogo: delati in skrbeti morajo, da bo kulturno poslanstvo Cerkve ponovno vnašalo vero v slovensko miselnost, ki je v poveljnih letih bila pod vplivom liberalizma in ateizma.

Če danes Slovenci iščejo povezavo s Srednjo Evropo v gospodarskem in kulturnem oziru, naj tudi katoliška Cerkve sodeluje in svoje poslanstvo na novo razvija, saj je za slovensko, kakor tudi za srednje- in zapadnoevropsko ter atlantsko bodočnost bistveno potrebno globoko novo pokristjanjevanje profanizira-

nega in sekulariziranega evropskega sveta. Močna katoliška kultura v Srednji Evropi in krščanska v vsem zapadnem svetu in pa je možna le, če se ustvari nova povezava z Bogom, z Absolutnim.

Takšen način sožitja po Kermainerjevem mnenju ne nasprotuje našim političnim in državnim razmeram v Evropi in bo možen, če bo imelo moderno krščanstvo široko-gruden in tolerančen odnos do drugih verstev. Kadar govorimo o katoliški Srednji Evropi, torej ne mislimo samo na gospodarsko in turistično povezavo, ne samo na izmenjavo kulturnih in umetniških dosežkov ali pa na politično zblíževanje narodov, temveč tudi na skupno versko delovanje. Nastane naj na tisoč različnih krajih v Avstriji, Italiji, Hrvaški in Madžarski in naj se od tam širi na kulturna in politična središča. To naj bi bila nova oblika srednjeevropskega sožitja, kjer naj bi se priznavala politična suverenost narodov tega ozemlja in kjer naj bi imeli zagotovljeno samostojno uveljavljanje tako posamezniki, kakor skupnosti.

To misel in še mnogo drugih je Taras Kermainer razvijal na predavanju v Gradcu in katerega je delno objavil zgoraj imenovani avstrijski časopis.

D-ova.

Življenjska pot in delo

(Nad s 1. str.)

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Bil je med prvimi člani te kulturne ustanove, bil zaželen in obiskan predavatelj na kulturnih večerih, pri njeni založbi je izdal vrsto knjig. Bil je urednik Meddobja, knjižne zbirke Glasu itd. Po razkolu je prevzel predsedstvo in ga vodil vrsto let. Iz hvaležnosti je bil nato imenovan za častnega predsednika.

SVOBODNA SLOVENIJA

Od prvega dne v Argentini je sodeloval pri listu, dokler je mogel, pisal je vse vrste člankov: literarne prevode in kritike, načelne in idejne članke, zgodovinske in politične zgodovinske, bil je dolgo let sourednik Zbornikov in časopisa, v njeni založbi je izdal svoje pesniške zbirke, zgodovinsko politične brošure itd. Pisal je pa tudi v druge liste kot npr. v Ameriško domovino.

ZGODOVINAR

Iz literarne zgodovine sta ga zanimanje in potreba pripeljala na slovensko kulturno in politično zgodovino. Obe je predaval na univerzi Slovence, o njej pisal v naš list, pa v Zbornike, Vestnik, Tabor, izdal je brošuro Pot v prvo slovensko vlado (1918) in Uvod v zgodovino komunistične revolucije, opisoval je marksizem, sovjetsko revolucijo, pa slovensko. V Svobodni Sloveniji je dolgo objavljaval analizo Naši pogledi na J. B. Tita, itd.

POLITIČNO DELO

Že doma je ob času nemške okupacije Poljske objavljaval v DS razne poljske prispevke, in ker je dobro poznal komunizem, se tudi ni pridružil OF, ampak vztrajal na katoliški strani. Sodeloval je pri parlamentu 3. maja, v Rimu je pomagal dr. Kreku pri Socialnem odboru, v Argentini pa pri političnem časnikarstvu. Njegovo široko delo ga je pripeljalo v načelstvo Slovenske krščanske demokracije — SLS, ki ga je tudi delegiral v Slovenski narodni odbor, kjer je vedno pomagal pri delu za demokracijo v Sloveniji.

ODLIKOVANJA

Že pred vojno je dobil za svoje delo red sv. Save, za prevod Madacha iz madžarščine kolajno PEN kluba,

v Argentini za prevode iz poljščine dve odlikovanji poljske vlade v eksilu — Polonia Restituta in Zlati križ za zasluge. Bil je član Mednarodne emigrantske akademije v Parizu pred vojsko član slovenskega PEN kluba, podpredsednik Krožka prevajalcev Martina Fierri, dobil je nagrado Slovenske hranilnice v Torontu, imenovan je bil za častnega člana Zedinjene Slovenije, Slomškovega doma in Našega doma v San Justu.

ODNOS DO DOMOVINE

Doma so ga v začetku zamolčevali, podcenjevali ali napadali, tako da je skoraj postal sinonim za argentinško politično emigracijo. Pozneje so ga več ali manj pohvalno omenjali v raznih literarnih zgodovinah — Slodnjak, Legiša, Janež, Zadravec, Pogačnik itd. Lani so ga prvič normalno upoštevali in citirali (Schmid pri Majcenu). V zadnjem času tudi Delo piše normalno o njem.

Prijatelji so mu pošiljali pozdrave in on njim (npr. Kocbeku). Pri njem so se oglašali obiskovalci iz zdomstva, zamejstva in matične Slovenije (tudi včasih člani partije, nekateri z dobrim, drugi s slabim namenom), razni časnikarji, literati in znanci.

Zelo je bil vesel, ko ga je pred letom počastilo Škofjeloško muzejsko društvo ob 50-letnici kot svojega soustanovitelja in s tem popravilo krivico, ko so ga prej zamolčevali.

Tudi je bil vesel povabila Slovenskega pisateljskega društva za vstop. To je vzel kot zadostitev in poravnano. Žal tega ni mogel sprejeti, dokler v Sloveniji ne bo zavladal tudi politična svoboda.

ZAKLJUČEK

Ta pregled — kot je bilo rečeno, še zdaleka ni popoln, morda je spregledano še kakšno polje. A naj le pokaže vsestransko zanimanje in delo, če hočete tlako, za visoko slovensko literaturo, pa tudi skrb za ohranitev slovenske kulture med slovenskimi naseljenci v Argentini. Vedno se je trudil, da bi slovenski narod, ki mu je posvetil vse svoje življenje, čedalje bolj napredoval v kulturi in svobodi.

SLOVENCİ V ARGENTINI**Osebnе novice**

Rojstvo: V družini dr. Jožeta Rožanca in ge. prof. Veronike roj. Kremžar se je dne 18. januarja rodila hčerka Marjana. Srečnim staršem iskrene čestitke!

Smrti: Umrli so: v Haedu dr. Tine Debeljak (86), v San Luisu ga. Rožica Povše (63), v San Martinu pa ga. Ema Belec (84). Naj počivajo v miru!

ZEDINJENA SLOVENIJA

Ste se že prijavi kot interesent za zemljišče na slovenskem pokopališču na "VELIKI GORI"? Čas hiti. Rok vpisa poteče 31. marca! Ne odlašajte! Podrobne informacije dobite v pisarni Zedinjene Slovenije od ponedeljka do petka od 16. do 20. ure.

Za člane Zedinjene Slovenije posebne ugodnosti. Ne zamudite te dinstvene prilike!

IZ PISMA IZ ZAMEJSTVA

Na dan pred božično vigilijo je posredoval božična voščila predsednik SZDL Jože Smole (slišal sem, da mu že od nekdaj pravijo „Božičko“...). Na božično vigilijo je med najvažnejšim dnevnikom televizije Ljubljane (od 19.30 do 20. ure) voščil za božič ljubljanski metropolit msgr. Alojzij Šuštar. V pričakovanju polnoči je bila na sporedu od daja o božiču in božičnih navadah v Sloveniji. V božično okrašenem studiu so ob mizi sedeli dr. Matjaž Kmecl (član ZK slovenske partije je govoril o božiču v slovenski literaturi in omenil pisatelja Karla Mauserja!), etnograf dr. Kureš, voditelj oddaje Sandi Colnik, dr. Anton Trstenjak, dr. Joganova in neki specialist za igranje na citre. Ljubljanski oktet je pel znane slovenske božične pesmi in na ekranu so tudi pokazali, kako se ljudje pripravljajo na praznovanje na Rogli in kako hodijo k polnočnici. Kakšne spremembe v dveh, treh letih! Takšen božičen program bi zaman iskal na italijanskih državnih kot tudi privatnih TV mrežah!...

SLOVENIJA V SVETOVNEM TISKU

Še nikdar ni bilo zanimanje za Slovenijo in Slovence tako veliko in v ospredju političnih dogodkov, kot to opazujemo že dobro leto nazaj. Veliki svetovni časniki, politične strokovne revije pa tudi manjši krajevni časniki pišejo obširno o razmerah v Sloveniji, o zahtevah Slovencev po novi ureditvi političnega in gospodarskega življenja v Sloveniji in v Jugoslaviji. O tem pišejo npr. londonski The Economist, švicarski Neue Züricher Zeitung, angleški The Guardian in prav tako angleški The Independent, argentinska La Nación, La Prensa in Clarín, nemški Frankfurter Allgemeine Zeitung, italijanski Corriere della Sera, nemški Die Zeit in dr.

Zlasti mnogo piše o Sloveniji emigrantski tisk, zlasti hrvaški in tudi srbski. Naj omenimo tukaj Vjesnik Hrvatskega narodnega višjega, Nova Hrvatska, Hrvatska domovina, Slobodna riječ, Studia Croatica, Hrvatska revija, South Slav Journal, Naša reč in drugi. Posebno se je povečalo zanimanje za Slovence, ko je Nova revija objavila slovenski nacionalni program in teze za novo slovensko ustavo, zlasti pa še ob razpravi pred vojaškim sodiščem v Ljubljani, na kateri so bili obsojeni Janša, Borštner, Zavrl in Tasič.

Zanimivo je tudi to, da so doma nenadoma odkrili slovensko politično emigracijo, o kateri domači časniki do zadnjega časa niso smeli zapisati nobene besede. Sedaj pa se pojavljajo v domačih časnikih besede o politični emigraciji in političnih emigrantih.

Voščilo iz Buenos Airesa

(Voščilo je po radiu Trst A v neposredni povezavi z Buenos Airesom izrekel urednik lista Svobodna Slovenija, Gregor Batagelj 31. decembra 1988.)

Prav lepo in sreče in zdravlja polno novo leto! Mislím, da se bodo ta voščila, te želje ponavljale vseh štiriindvajset ur — od vsake polnoči po celem svetu: tako v Evropi, od severne Kanade do najjužnejšega dela Argentine, med misijonarji v Afriki in Aziji, pri delavcih in visoko kvalificiranih delavcih na stavbiščih in drugih področjih v Mali Aziji pa tja do daljne Japonske in Avstralije, povsod se bo takale prošnja ponavljala k našemu večnemu Urar

Darovali so v tiskovni sklad Svobodne Slovenije

Za tiskovni sklad Svobodne Slovenije je darovala ga. Kristina Prijatelj A 200 v spomin našem nesmrtnemu ustvarjalcu in vzorniku dr. Tinetu Debeljaku.

Predstavniki Hrvatske seljačke stranke prof. Zvonko Mustapić je daroval namesto venca za pok. dr. Tineta Debeljaka A 2000 v sklad Svobodne Slovenije.

Darovalcem iskrena hvala!

UPRAVA SVOBODNE SLOVENIJE

LJUBLJANA — Slovenske podražitve so bile oktobra zelo skladne z onimi v vsej Jugoslaviji. Po podatkih slovenskega statističnega zavoda so bile slovenske drobnoprodajne cene oktobra 1988. 237 odstotkov višje od prejšnjega oktobra. Z izjemo časopisov in zemljiškega prispevka se je podražilo prav vse. Na vrhu lestvice podražitev so se tokrat znašle poštné storitve (višje za 547 odstotkov), na drugem mestu je podražitev zdravil (487 odstotkov), čisto stila so bila dražja za 306 odstotkov, zelenjava za 244, žitni izdelki za 201, mleko in mlečni izdelki za 165, kmetijsko ročno orodje za 157.

LJUBLJANA — Zanimanje za redni študij na univerzi se postopno povečuje, upada pa število študentov, ki študirajo ob delu. V tistem letniku višješolskega in visokošolskega študija na obeh univerzah v Sloveniji je letos skupaj 14.954 tudentov. Rednih študentov je 11.296, ob delu pa bo v letošnjem šolskem letu študiralo prvi letnik ene izmed 27 višješolskih oz. visokošolskih organizacij 3.658 študentov.

ju za boljše leto, kot je bilo preteklo.

Seveda so te osebne želje tudi skupne in upamo, da so tudi skupne tiste, da bi ves naš narod užil in doživel nekaj veselja v tem novem letu: tako v republiki Sloveniji, da bi mogel bolj svobodno zaživeti v demokratičnem pluralizmu; da bi v zamejstvu manjšine res dobile pravice, ki jim pripadajo in da bi vsi mi vztrajali pri ohranjanju vrednot, ki si jih je slovenski človek nabral in izbral v svoji zgodovini, ter z njimi aktivno in uspešno sodelovali pri graditvi boljšega sveta. To je moje voščilo.

Kat. glas, 5. 1. 1989

MIRKO VASLE

Slovinci in šport**SMUČANJE**

Zopet so se pričela tekmovanja za svetovni pokal v alpskem smučanju za sezono 1988-89. Vse smučarske zvezde se že borijo za zmago, ki jim bo prinesla veliko slave a še več denarja. Slovenci letos ne bodo šteli med svojimi vrstami Bojana Križaja, ki je, kot smo že pisali, „odšel v pokoj“.

Tekmovanja so se začela v Schladningu, Avstrija, in sicer v super veleslalomu tako za ženske kot za moške. Pri damah je zmagala Francozinja Merle. Najboljša med Slovencami je bila Mateja Svet na 17. mestu. 23. je bila Veronika Šarec.

Pri moških je zmagal Švicar Zürbriggen. Tokrat je bil najboljši Slovenec Sašo Robič.

Teden dni kasneje so tekmovali moški v Val Thorens, Francija, tokrat v veleslalomu. Ponovil je zmago Švicar Zürbriggen. To pot so se Slovenci bolje odrezali. 6. je bil Tomaž Čižman in s tem dosegel svoj doslej največji uspeh. 11. je bil Rok Petrovič, 20. pa Robert Žan.

V Les Menuires, Francija, so tekmovali dame tudi v veleslalomu. Zmagala je Švicarka Vreni Schneider. 6. je bila Mateja Svet. 15. pa Veronika Šarec.

Potem so tekmovali v slalomu moški v Sestresu, Italija. Tu so doživeli Slovenci popoln polom, saj se ni niti eden uvrstil v končno lestvico na progi, ki je bila vedno naklonjena slovenskim smučarjem. Prvi je bil Mark Girardelli iz Luksemburga.

Teden dni kasneje so tekmovali

moški v Madonna di Campiglio, Italija, v slalomski disciplini. Tukaj je zmagal domačin Alberto Tomba, 14. je bil Slovenec Rok Petrovič, 21. pa Robert Žan.

V lestvici za svetovni pokal v slalomu vodi Girardelli s 45 točkami. 21. je Petrovič, ki šteje 21 točk.

V skupni lestvici za svetovni pokal pa vodi Zürbriggen, ki ima 62 točk. 30. je Čižman, 42. pa Rok Petrovič.

Kakor je videti, se bodo morali sloveski smučarji ter smučarke močno potruditi, če se bodo hoteli vsaj malo približati lanskim uspehom.

SMUČARSKI SKOKI

Začela se je tudi sezona smučarskih skokov. Prvič so skakali na srednji skakalnici v Thunder Bay, Kanada, kjer je zmagal Zahodni Nemec Dieter Thoma. Čast Slovencev z 11 mestom in s svojim doslej največjim uspehom je šel Janez Debelak. Za slovensko vrsto se je prvi nastop, ki je potekal v hudem vetru, končal s polomom Mirana Tepeša, ki je bil ob četrto mesto zaradi padca v drugem nastopu. 16. je priletel na cilj Rajko Lotrič, 19. pa Primož Ulaga.

Nekaj dni pozneje so skakali v Lake Placidu, ZDA. Zmagal je Šved Bokloeu. Z 8. mestom je bil Matjaž Debelak najboljši uvrščen Slovenec. 10. je bil Matjaž Zupan. 16. je bil Rajko Lotrič.

V istem zimskem središču a na srednji skakalnici je zmagal Norvežan Opaas. 18. je bil Primož Ulaga, 26. Lotrič.

NOGOMET

V prvi zvezni nogometni ligi nima Slovenija reprezentanta. Končal se je, kot v vseh drugih ligah, jesenski del prvenstva. Vodi moštvo iz Novoga Sada, Vojvodina s točko prednosti je pa pred Hajdukom iz Splita.

V drugi zvezni nogometni ligi igra ljubljanska Olimpija. Mirno lahko napišemo, da je slovensko moštvo zaigralo v najboljši formi v zadnjih 10 letih. Odigrala je 19 tekem, od katerih je zmagala 10, izenačila 4 (dve je dobila po enajstmetrovkah. 2 pa izgubila) ostalih 5 pa izgubila. Zabila je 30 golov, dobila pa jih je 18. Leži na tretjem mestu s tremi točkami zaostanka za Borcem iz Banje Luke. V zadnjem kolu je v Ljubljani rekordno premagala Bačko 6:0.

V medrepubliški nogometni ligi — zahod — igrajo štiri slovenska moštva. Koper je na tretjem mestu, Maribor Branik je peti. Bolj na koncu lestvice pa je Teš Slovan. Zadnji je Rudar Trbovlje, ki bo skoraj sigurno izpadel iz lige saj je zbral v 17. kolih komaj 5 točk.

V slovenski nogometni ligi po odigranem zadnjem kolu prvega dela prvenstva vodi Ljubljana z 18 točkami, druga sta Stot Virtus iz Duplice in Elkoj iz Mozirja, ki imata vsak po 16 točk.

Jugoslovanska nogometna reprezentanca je sezono končala uspešno — z zmago 4:0 nad Ciprom — ter se tako uvrstila v vodstvu 5. kvalifikacijske skupine za svetovno prvenstvo.

Po treh odigranih igrah (na Škotskem 1:1 proti Škotski, v Beogradu 3:2 proti Franciji) Jugoslavija šteje 5 točk. Druga sta Škotska (dve odigrani igri) ter Francija (3 odigrane igre) s 3 točkami; Norveška

(3 igre) 2 točki ter Ciper (3 igre) 1 točko.

V jugoslovanski reprezentanci vedno igra Slovenec Srečko Katanec.

KOŠARKA

V teku so vsi košarski turnirji v Jugoslaviji. V 1. A zvezni moški košarkarski ligi je ljubljanska Smelt Olimpija na drugem mestu, a ima eno igro manj odigrano.

V 1. B zvezni moški košarkarski ligi je Maribor na sredi lestvice, Merx iz Celja pa na zadnjih mestih.

V 1. A ženski ZKL ljubljanska Iskra Delta Ježica po osmih kolih vodi neporažena s točko prednosti pred Crveno zvezdo ter Jedinstvo Aida.

V 1. B ženski ZKL je Kors Rogaska na prvih mestih, medtem ko je Sava Commerce na zadnjem mestu.

V začetku leta so se pomerili v Madridu, Španiji, domači Real Madrid (z Dražem Petrovičem) brazilski klub Monte Libano, reprezentanca Sovjetske zveze ter jugoslovanska reprezentanca, ki je osvojila turnir. Klonila je samo pred Sovjetsko zvezo. Za Jugoslavijo redno igra Slovenec Jure Zdovc.

HOKEJ NA LEDU

V prvi zvezni hokejski ligi po 19 kolih odločno vodi zagrebški Medveščak Gortan. Ima kar 6 točk prednosti pred slovenskima kluboma Jesenice in Kompas Olimpija.

V medrepubliški hokejski ligi vodi moštvo Jesenice II, drugi je Olimpija II.

ROKOMET

V 1. moški zvezni rokometni ligi je ljubljanski Kolinska Slovan na zadnjih mestih.

V 2. moški ZRL je Aero Celje na

prvih mestih, Slovenj Gradec pa prav na zadnjem mestu.

V 1. ženski ZRL je ljubljanska Belinka Olimpija na drugem mestu.

V 2. ženski ZRL sta Kranj ter Velenje na prvih mestih.

ODBOJKA

V 1. zvezni odbojarski ligi je mariborski Stavbar MTT na srednjih mestih lestvice.

V 1. ženski ZOL vodi neporažena po 9 kolih mariborska Paloma Branik.

JUBILEJ

V Novem mestu so počastili jubilaranta, 90-letnika Leona Štuklja, najstarejšega slovenskega (in jugoslovanskega) še živečega olimpijca, ki je ponesel slavo Jugoslavije v svet, saj je leta 1924 na olimpijskih igrah v Parizu dobil zlato kolajno za najbolj naporno gimnastično disciplino, za mnogoboj, poleg tega pa še za vajo na drogu.

Bil je sploh prvi jugoslovanski dobitnik zlatega olimpijskega odličja. Bilo mu je šele 10 let, ko je začel telovaditi pri Sokolu v Novem mestu. Na olimpijskih igrah v Amsterdamu leta 1928 je dosegel tretje mesto (krogi).

Leta 1987 mu je predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja, Antonio Samaranch, na univerziadi v Zagrebu, podelil olimpijsko priznanje. Gre za olimpijski red, podeljen Štuklju za zasluge v svetovnem športu in za zvestobo olimpiizmu. Zbirka kolajn in nagrad ter priznanj je velika. Med njimi je šest olimpijskih kolajn: tri zlate, ena srebrna ter dve bronasti, ob upoštevanju kolajn s svetovnih prvenstev pa gre za 8 zlatih, štiri srebrne in pet bronastih kolajn, skupaj torej 17 odličij svetovne vrednosti.

MALI OGLASI

ARHITEKTI

Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo del v Bariločah in okolici; nepremičninski posli. — P. Moreno 991, 5. nadstr. C. — 8400 Bariloche; Tel. 0944 - 24771.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk. T. E. 762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadstr. E - T. E. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dnevnice sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovačič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stanovanj; blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejía, T. E. 654-0352.

SERVIS

Dolenc Lojze — popravila barvne TV, video-kaset, radio-snemalcev, kaset in avdio — Cervino 3942, San Justo, T. E. 651-2176.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloge, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Urađuje ob četrtkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 T. E. 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

Cena največ štirih vrstic A 12.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — A 40.-.

PORTOROŽ — Splošna plovba povečuje in pomlajuje svoje ladjeve. V dolgoročni najem so vzeli 32.441-tonsko ladjo čezoceansko Pohorje. Iz devetmesečnega obračuna poslovanja je razvidno, da so celotni prihodek v primerjavi z 9 meseci prejšnjega leta povečali za 248 odstotkov. V devetih mesecih so ustvarili približno dve milijardi dinarjev akumulacije (dolar: 4700 din).

CELJE — Nagrade najboljšim slovenskim filmskim dosežkom so podelili v tem mestu. Prejeli so jih: Filip Rožar za režijo kratkega filma Novomeška pomlad, Jan Zakonjek pa za kratki film Primer Vladimirja Paulina. Odlikovan je bil tudi celovečerni film za otroke Maja in Vesoljček režiserja Janeta Kavčiča.

Družinska pustna veselica

na vrtu SLOMSKOVEGA DOMA

Castelli 28 — Ramos Mejía

PUSTNA NEDELJA, 5. FEBRUARJA, OD 20h naprej

Postregli Vam bomo z domačimi krofi, mrzlim pivom, kranjskimi klobasami in še z drugimi dobrotami.

ZA PRAVI PUSTNI PLES BO POSKRBEL ORKESTER „ČUDOVITI ZVOKI“

NAŠ DOM

SAN JUSTO

“TROPICALNA FANTAZIJA”

PUSTNA VESELICA

v soboto, 4. februarja, ob 22. uri.
Sodeluje orkester “Wundertone”

5. MARCA

TOMBOLA

TRADICIONALNA

NA PRISTAVI

LJUBLJANA — Umetniške voščilnice UNICEFA imajo v letošnji kolekciji en motiv slovenskega avtorja in sicer Poletje Ivane Kobilce. Prihodnje leto pa bo v otroški zimski zbirki motiv slovenske slikarke Jelke Reichman Trije otroci in snežni mož.

OBVESTILA

ČETRTEK, 26. januarja:

Seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri.

SOBOTA, 4. februarja:

Naš dom San Justo — Pustna veselica ob 22. uri.

NEDELJA, 5. marca:

Na Pristavi v Castelarju — tombola.

SVOBODNA SLOVENIJA bo pred počitnicami izšla še 2. februarja.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 69-9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,

dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual No. 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije za 1989: Za Argentino A 360; pri pošiljanju po pošti A 430; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Paganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS “VILKO” S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

Prosimo, ne odlašajte s poravnavo naročnine!

V svojo večno domovino je dne 20. januarja 1989 odšel gospod

dr. Tine Debeljak

član Slovenskega narodnega odbora

Doma se je uprl komunističnemu nasilju. Boril se je za slovensko svobodo in samostojnost. Bil je vse življenje zaveden Slovenec in je bil zaradi slovenske odločnosti tudi preganjan.

Slovenska politična emigracija je z njegovo smrtjo izgubila enega izmed svojih stebrov. Bog naj mu poplača za vse dobro, ki ga je storil slovenskemu narodu, in nakloni tolažbo njegovi družini.

Slovenski narodni odbor

„Vzvišen je Gospod, prebiva na višavi;
On bo trden temelj tvoje usode,
polnost rešenja, modrosti in spoznanja.“

Izaija 33, 5

H Gospodu Pravice, Dobrote in Lepote, ki mu je vse življenje zvesto služil z besedo in peresom, je odšel 20. januarja 1989 naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

dr. Tine Debeljak

Za vse delo naj mu Bog podeli bogato plačilo.

Zahvaljujemo se predvsem dr. M. Starihi, prelatu dr. A. Starcu, županu J. Škerbcu, vsem govornikom in pevcem ob grobu, darovalcem venca in Slomškovem domu; ter vsem prijateljem, ki so pokojnega kropili, molili zanj ali ga spremili na zadnji poti, ali nam izrazili sožalje.

žalujoči: žena Vera roj. Remec,
sin Tine,
hčerki Meta z možem Juretom Vombergarjem in
Jožejka z možem Jožetom Žakljem,
vnuki Andrejka, Marko, Ivan, Lučka, Mojca, Veronika
Pavlinka, Tomaž;
Ana, Helena, Janez, Olga, Marta, Martin, Ivanka,
Pavel, Lojze, Marko;
sestri Jožica in Poldka z družino,
nečak Stanko Hafner z družino,
p. Bogumil DJ, Bara in Vlada Remec
ter ostalo sorodstvo.

Argentina, Slovenija

Po dobro opravljenem delu, ki mu ga je določil Gospod, je zaključil zemski tek svojega življenja

dr. Tine Debeljak

Pokojni je bil stalni in netrudni sodelavec našega lista, dolgoletni sourednik, sodelavec Zbornikov in založbe, končno tudi predsednik konzorcija. Vse svoje sile je posvetil, da je služil slovenstvu s svojim umom in delom.

Pri Bogu je zaslužil svoje plačilo!

SVOBODNA SLOVENIJA

Milosti! Brez nje smo veli.
Ti pri Sinu posreduj
in po Svoji Dlaní beli
name jih kot dež razsuj:
Naj se potopim v nalive
Vseljubezni milostljive,
v potok božjih struj!

(T. Debeljak, Mariji)

Našemu dolgoletnemu predsedniku, častnemu predsedniku, pesniku in književniku

dr. Tinetu Debeljaku

Slovenska kulturna akcija

v slovo in zahvalo!

Somišljenikom v domovini in zdomstvu sporočamo žalostno vest, da je dne 20. januarja umrl

član načelstva SLS

dr. Tine Debeljak

Z njim odhaja po večno plačilo eden od najbolj gorečih nosilcev krščansko-demokratskih načel v slovenskem narodu.

Žalujoči gospe Veri, sinu Tinetu, hčerkama Meti in Jožeki ter vsem svojcem naj bo v tolažbo misel na snidenje v Vstajenju, ko bo v luči večne Ljubezni vse postalo jasno in bodo vse krivice poravnane.

Načelstvo Slovenske ljudske stranke

Gospodar življenja in smrti je poklical k Sebi v petek, 20. januarja 1989, našega

častnega člana

dr. Tineta Debeljaka

Tega velikega moža bomo ohranili v trajnem spominu. Molimo za pokoj njegove duše!

Društvo Zedinjena Slovenija

K večnemu Umetniku je odšel 20. januarja 1989 uživati božjo lepoto mojster slovenske besede, naš častni član

dr. Tine Debeljak

Molimo za pokoj njegove duše in ohranimo ga v blagem spominu! Njegovim domačim naše iskreno sožalje.

Slomškov dom